Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 187 (13992) | 1975 оной августын 10, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭР — БАРИЛГАШАДАЙ ҮДЭР

БАРИЛГАШАН

Мүнөөдэр совет арад барилгашадай ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, тэдэнэй хэһэн, бүтээһэн юумээр омогорхожо, бахархажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ. Манай республикын барилгашад партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тэмсэлэй түрүү зэргэдэ жагсан ябажа, ажалай һайн бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлажа байна.

Арадай ажахын гол шухала һалбари болохо капитальна барилгын амжалтатайгаар хүгжэхэ, урдахи зорилгоёо болзорһоо урид дүүргэхэ бүринь бүхы экономикын урагшаа һайнаар дабшаха бата бэхи үндэһэ һуури байгуулагдана гэжэ мэдээжэ.

Республикымнай барилгын организацинуудта, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилэн бүтээдэг предприятинуудтай хамта дээрээ 30 мянга шахуу хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Тэдэнэй тоодо манай үе сагай агуусхэ барилга болохо Байгал-Амарай түмэр замай харгы барилгада хабаадалсаха хүсэл эрмэлзэлтэйгээр Эхэ ороноймнай зүг бүхэнһөө ерэһэн түлөөлэгшэд нэмэнэ.

Барилгашад экономико, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ хэрэгтэ бага бэшэ туһа нэмэрээ оруулжа байдаг. Жэлһээ капитальна барилга жэл ерэхэ бүри улам хүгжэжэ, шэнэ барилганууд олоор урган бодоно. Ганса нёдондо жэлэй туршада 237 миллион түхэригэй капитальна һомололго ашаглагдаа. 167,4 миллион түхэригэй гол баялиг хэгдээ.

Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ барилгашадай урда бүри орёо, бүри харюусалга ехэтэй зорилго табигдана. Табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан барилгануудые ашаглалгада оруулхатай хамта ерэхэ табан жэлдэ капитальна барилга үргэн дэлисэтэйгээр эрхилхэ арга боломжо хангаха шухала юм. Энэ жэлдэ капитальна барилгада 346,7 миллион түхэригэй һомололго зорюулагданхай.

Гусиноозёрско ГРЭС-эй түрүүшын блок, шулуу нүүрһэ ил аргаар малтан абадаг Бага-Холбоолжоной уурхай ашаглалгада тушаагдаха, Улаан-Үдын гэр барилгын комбинат шэнэдхэн үргэдхэгдэжэ дүүрэхэ, барилгын организацинуудай өөһэдынь индустриальна баяза болохо хэдэн предприяти баригдаха гэжэ хараалагданхай. Мүн культурно-ажаһуудалай олон барилга, һургуули, саад, яслинууд, медицинскэ эмхи зургаанууд баригдаха юм. 250 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэр байра ашаглалгада тушаагдаха байна.

Байгша оной түсэбөөр хараалагдаһан барилгануудые дүүргэхэһээ гадна, ерэхэ табан жэлэй барилгануудые эхилжэ, үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй. Тэдэнэй дунда Байгал-Амарай түмэр замай харгын, Забайкальска ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадай, Гусиноозёрскдо ГРЭС-эй барилга ехэ шухала болоно. Гадна хүдөө тосхонуудта барилга үргэнөөр хэгдэхэ ёһотой. Мал ажалые промышленнэ үндэһэ һуури дээрэ эрхилхэ томо комплекснууд баридажа эхилээ.

Республика доторхи барилгын 75 организацинуудай, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй олон коллективүүд, түрүү барилгашад шэнэ барилгануудые хараалагдаһан сагһаа урид соонь барижа дүүргэхэ, капитальна һомололго ашагтайгаар хэрэглэхэ гэжэ бага бэшэ оролдолго гаргана. Ажал хэрэгээрээ алдаршаһан түрүү барилгашад организаци бүхэндэ бии.

Социалис Ажалай Герой Борис Алексеевич Полторацкиин даадаг 1-дэхи СМУ-гай ажахын тоосооной комплексно бригада ажалдаа шэнэ онол арга хэрэглэжэ, барилгануудаа хямдаар, түргэнөөр, һайнаар эрхилхэ зорилго бэелүүлнэ. 7-дохи СМУ-гай Александр Гаврилович Зубковой, гэр барилгын комбинадай Марк Алексеевич Люц гэгшэ ба Георгий Осипович Песковой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, 834-дэхи барилга-хабсаралгын поездын Владимир Цыренович Сандановай даадаг бригаданууд даабаряа һайнааршье, үлүүлэншье дүүргэдэг.

Барилгашан нэрэ солоёо дурдуулмаар ажалладаг бусад олон бригада, коллективүүдэй гаргадаг хүсэл оролдолгоор шэнэ барилганууд үндын бодожо, город, хүдөө тосхонуудай түхэл шарай хубилгагдана.

Республикымнай барилгашад энэ жэлэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ даабаряа декабриин 30 болотор дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ 15 процентээр дээшэлүүлхэ үүргэ абанхай. Барилга жэгдэ һайнаар эрхилхэ, шэнэ барилгануудые жэлэй һүүл багта бэшэ, харин хараалагдаһан болзор соонь ашаглалгада тушаажа байха, барилгын хэмжээр хэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулха гэжэ шиидхэгдэжэ байгаа.

Социалис уялгануудаар, табан жэлэй һүүлшын жэлэй түсэбөөр табигдаһан орёо, харюусалгатай зорилгонуудаа дүүргэлхын тула анхарал оролдолго, хүсэ шадал гаргаха хэрэгтэй. Капитальна барилгын горитой дутагдалнууд одоо усадхагдаагүй байһаар. Элдэб олон шалтагаанһаа боложо, капитальна һомололго хэрэглэхэ түсэб дүүргэгдэнэгүй. Барилгын материал үлүү ехээр гаргашалха, материалай саг соогоо асарагдаагүй ушарһаа ажалгүй байха ушар гарадаг зандаа. Зарим организацинуудта ажалай эмхидхэл һула.

Энэ бүгэдэ хадаа барилгашадай, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргадаг предприятинуудай коллективүүдэй ойрын сагта шиидхэхэ ехэ удха шанартай зорилго болоно. Капитальна барилга орёо һалбари мүн. Тиимэһээ тэрэнэй хүдэлмэри эртээнһээ һайнаар түсэблэхэ, капитальна һомололго, барилгын материал, хүдэлмэришэдые олон объектнүүдтэ тараангүйгөөр, зүбөөр хубаарилан табиха шухала. Барилгын организаци бүхэнэй хүдэлмэри һайнаар эмхидхээгүй, механизм, техникэ ашаглалгаар хэрэглэхэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулха гэжэ оролдоогүй сагта түсэб, социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ бэрхэшээл ушарха болоно.

Мүн түрүү онол арга, барилгые таһалгаряагүйгөөр эрхилхэ, түсэблэхэ гэһэн Орёл городой комплексно гүйсэдхэл, Социалис Ажалай Герой Н. Злобиной бригадынхиин хэрэглэдэг подрядай гурим халан абаха, үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала. Эндэ партийна, профсоюзай организацинуудай туһаламжа, анхарал хэрэгтэй гээшэ.

Олон тоото барилгашадай зорилгоёо дүүргэхэнь дамжаагүй. Промышленна мантан томо предприяти, электростанцинуудые, гоё һайхан ордон, байшангуудые, олон давхар гэр байрануудые бодхожо, город, тосхонуудые гайхалтай хубилгажа байдаг барилгашадаа һайндэрөөрнь амаршалжа, амжалта туйлахыень хүсэе.

ҺАЙНДЭРӨӨРТНАЙ, БАРИЛГАШАД!

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ

ҮДЭР БҮХЭН, ЧАС БҮХЭН ҮНЭТЭЙ

БУЛТАДАА ЖЭГДЭРЭН ОРОО

Зэдын аймагай «Мир» колхозой 3-дахи отделениин хүдэлмэришэд ниитынгээ малда үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын тула оролдолго эртэнһээ гаргаһан юм. Эндэ оньһожоруулагдаһан 5 звено эмхидхэгдэжэ, тус бүридэнь 12—13 хүн, хорёод трактор, косилка, тармуурнууд тоологдоно. Энэ жэл Моностой, Елоото, Дүрээн гэжэ нютагуудта ургаса яһала һайн.

Яков Самойлов, Иннокентий Гарифуллин, Вячеслав Селецкий гэгшэдэй звенонууд түрүүшын үдэрһөө бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Тэдэнэр тус тустаа 50—60 гектар сабшалангай ногоо хуряажа, гушаад сомоо табиба.

Отделениин 70 гаран хүдэлмэришэд тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадана. Хура бороогой хэды һаатуулбашье һаань, тэдэнэр аргаа олоод лэ үбһэеэ һуриляжэ абана. Уһалагдадаг 40 гектарай тус бүриһөө 18 центнер, бусад сабшалангһаа 12 центнер үбһэ хуряаха түсэбтэй юм. Энэ жэлэй ургасын хэмжээгээр түсэб үлүүлэн дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Тэжээл бэлэдхэгшэдтэ даб дээрэ нэгэшье агитатор, политинформатор ерээгүй байна. Социалис мүрысөөншье эмхидхэгдээгүй, мүрысөөнэй уялгануудшье хүргэгдөөгүй байһаар. Нүүдэл худалдаа наймаан үсөөн ябана. Тиихэдэ соёл культурын хүдэлмэришэд харагданагүй.

Хүдөө ажахын иимэ ехэ кампаниин эхиндэ үзэгдэжэ байһан эдэ мэтын дутагдалнууд дары усадхагдаха ёһотой.

Д. АЮШЕЕВ.

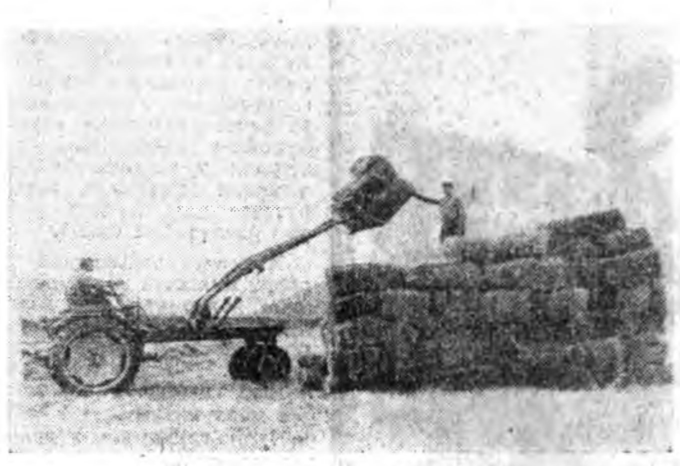

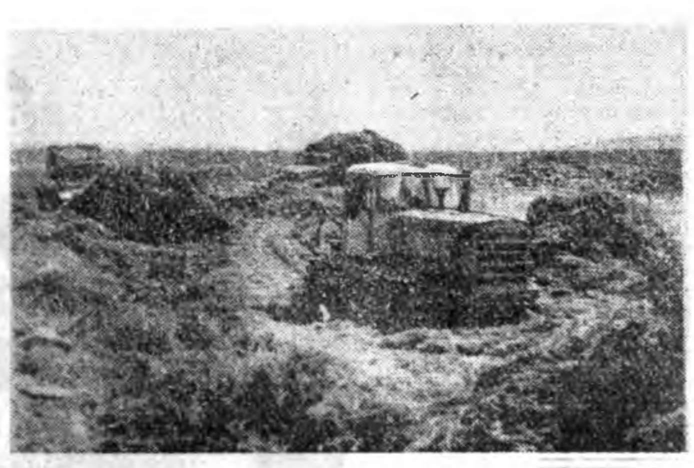

ҺАЙНААР, ЯАРАЛТАЙГААР

Эрхирэгэй совхоздо һүүлэй мэдээгээр 4500 центнер үбһэн һүрилэгдөөд байна. Үбһэшэдэй дунда жэл бүри Юндэн Цыреновэй, Александр Манжуевай звено түрүү һуури эзэлжэ ябадаг. Тэдэнэр хододоо баян ургаса абадаг.

Соорхой гэжэ газарта үниэй луговод, КПСС-эй гэшүүн Александр Манжуевай даадаг 96 гектар сабшалан дээрэһээ эгээн баян ургаса — гектарай 23 центнер үбһэн абтана. Бүхы дээрээ совхоздо хуряагдаад байһан сабшалангай гектар бүриһөө 13 центнер үбһэн һүрилэгдэбэ.

Үбһэ хуряахын хажуугаар совхозой хүдэлмэришэд сенаж дарана. 1-дэхи отделенидэ июлиин 26-һаа сенаж даража захалаа. Тус отделенидэ нэгэ оньһожоруулагдамал комплексно бригада хүдэлнэ. Рабдан Ринчиновэй бригада хоёр ехэ траншейдэ 700 тонно сенаж дараад байна. Совхозой бэшэ отделенидэ сенаж даража һаяхан захалаа.

— Мүнөө жэлдэ сенаж дараха түсэбөө хоёр дахин шахуугаар үлүүлхэбди. Нёдондо дараһан сенажнай яһала һайн шанартай байгаа. Бидэ үдэртөө 12 час үлүүтэй хүдэлнэбди. Бульдозерист Леонид Мурзин, тракторист Илья Цыбиков хоёр ээлжээлээд һүниндөө сенажаа трактораараа дарадаг. Манай бригадада сенажай ногоо зөөлгэдэ 8 автомашина табигданхай, — гээд, бригадир Рабдан Ринчинов хөөрэнэ.

Сенаж дараха хүдэлмэридэ Улаан-Үдын горводопроводой 2-дохи классай жолоошон Георгий Рогов, Элхиин «Сельхозтехника» нэгэдэлэй жолоошод Юрий Санжиев, Георгий Разуваев, Онохойн лесокомбинадай Иван Зайцев гэгшэд халаанайнгаа даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Совхозой хүдэлмэришэд 50.000 центнер гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо хэдэн мянган центнерээр ехэ үбһэ абаха зорилгоёо бэелүүлхээр шармайн оролдоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Соорхой гэжэ газарта А. Манжуевай даадаг звено тюк болгогдоһон үбһэ һүрилжэ байна; Улаан-Үдын горводопроводой жолоошон Георгий Рогов: Эрхирэгэй совхозой 1-дэхи отделенидэ сенаж дарагдана.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

А. Н. КОСЫГИНАЙ ПОЛЬШЫН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА ОШОХО БОЛОҺОН ТУХАЙ

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой ба Польшын Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй уряалаар КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин августын хахадаар хани ёһоной айлшалгаар Польшын Арадай Республика ошохонь.

(ТАСС).

«ВЕНЕРА-9», «ВЕНЕРА-10» ниидэлгэеэ үргэлжэлүүлһээр

Замбуулинай холын холбооной түб. (ТАСС). Энэ жэлэй июниин 14-дэ Газарһаа ниидэн таһарһан «Венера-9», «Венера-10» гэжэ планетэ хоорондын автоматическа станцинууд ниидэлгээ үргэлжэлүүлһээр. Үнгэрһэн үе соо станцинуудтай 76 дахин радио-холбоон хэгдэжэ, системэнүүдэйнь хүдэлмэри шалгагдаһан, научна ба телеметрическэ мэдээсэлнүүд абтаһан байна.

Августын 8-да «Венера-9» станци газарһаа 17,3 миллион километр, «Венера-10» станци 15,6 миллион километр холо ошоод ябаба. Дурсагдагша станцинууд 1975 оной октябриин 22 ба 25-да Венерын оршондо хүрэхөөр хараалагдана.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ТУСХАЙТА МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТНИУУД БОЛОН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН УЧАСТОГУУДАЙ МАСТЕРНУУДЫЕ СССР-эй ОРДЕН БА МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ даабаринуудаа болон социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ үндэр үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Ажалай Улаан Тугай орденоор

Фадин Николай Васильевичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай мастер.

«Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар

Дашеев Иннокентий Цыбиковичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай мастер.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй ПРЕЗИДИУМЭЙ Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва. Кремль.
1975 оной июлиин 18.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй НҮҮРҺЭНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН УЧАСТОГУУДАЙ МАСТЕРНУУДЫЕ СССР-эй ОРДЕН БА МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ даабаринуудаа болон социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ үндэр үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

«Ажалай габьягай түлөө» медаляар

Быков Анатолий Петровичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной разрезай мастер.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной июлиин 24.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. П. БОРГОЛОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хэлхэе холбооной эмхи зургаануудта үни удаан саг соо эдэбхитэйгээр хүдэлһэнэйнь түлөө түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Улаан-Үдын почтамтын начальник Борголов Александр Петровичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха тухай.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарнин түлөө Президиумэй гэшүүн К. ШОМОЕВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной августын 8.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

БЭЛШЭЭРИИН ҮЕЫЕ ХҮСЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭЕ

Зунай дунда һара — июль үнгэржэ, мал ажалай хямда малай продукци абаха зохид үе ходоржо байна. Үнгэрһэн һарада республикымнай колхоз, совхозуудай малшад урдахиһаа нилээд оролдосоортоор хүдэлжэ гараа.

Гүрэндэ урда жэлэй энэ үеынхиһөө 217 тонно мяхан илүү тушаагдажа, юһэн һарын түсэб 48 процент дүүргэгдэ, Мяха худалдалгаар Улаан-Үдын, Яруунын, Захааминай, Зэдын аймагууд түрүүлжэ ябана. Июль һарада, августын эхеэр олохон аймагуудта гүрэндэ тушаагдаха хонид шахан таргалуулагдажа захалаа. Илангаяа Зэдын, Хэжэнгын, Бэшүүрэй аймагуудта энэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Зэдын аймагта 50 мянга гаран хонид шахан таргалуулагдажа эхилээ. Зундаа малаа һайса таргалуулха, һү ехээр һааха үүсхэл гаргаһан Яруунын совхозой малшад абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Эндэхи олон үхэршэд шахамалнуудайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдэ килограммһаа дээшэ нэмээнэ.

Тингэбэшье Сэлэнгын, Хэжэнгын, Баргажанай, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй аймагууд гүрэндэ нёдондоной энэ үеынхиһөө бага мяха тушаагаад байна. Илангаяа бирагүй байдал Мухар-Шэбэрэй аймагай «Одон», Сутайн совхозууд, Сэлэнгын аймагай Химнын, Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхозууд гээгдэжэ ябана. Саашадаа иимэ байдалһаа гарахын тула гүрэндэ тушаагдаха малаа бэлшээн, шахан таргалуулха, хонидоо һайнаар тордихо шухала болоно.

Һү һаали дээшэлүүлхэ мүрысөөн өөрынгөө аша үрэ харуулба. Үнгэрһэн долоон һарын туршада нёдондоной энэ үеынхиһөө 1.182 тонно һүн ехэ тушаагдаа. Энэ талаар Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Хяагтын аймагуудта ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Түнхэнэй аймагай Туранай совхоз гүрэндэ һү тушааха юһэн һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргээ, нёдондоной энэ үеынхиһөө 1,5 дахин ехэ һү тушааһан жэшээтэй. Мүн зүгы үсхэбэрилдэг совхозуудай трестын харьяата ажахынууд энэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Гэхэтэй хамта һү һаали бүхы дээрээ һанаһанда хүрэмөөр бэшэ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада үнеэн бүриһөө 24 килограмм һүн бага һаагдаад байна. Июль һарада республикын олонхи аймагууд үнеэн бүриһөө нёдондонойхиһоо бага һү һаагаа. Жэшээнь, Зэдын аймагай ажахынууд нёдондо жэлэй июль һарада үнеэн бүриһөө 230 килограмм һү һааһан байбал, энэ жэлдэ оройдоо 207 килограммда хүргөө.

Мүнөө үедэ һаалиин малда нэмэлтэ ногоон тэжээл үгэлсэжэ байгаад, һү шэмыень дээшэлүүлхэ арга хаа хаанагүй бии.

Республикымнай шубуушад урдынхидаал адли амжалтатайгаар ажаллана. Долоон һарын туршада тахяа бүриһөө 135 **үндэгэн** абтажа, бүхы дээрээ нёдондоной энэ үеынхиһээ 3 миллион 873 мянган олон үндэгэн суглуулагдаад, гүрэндэ 8 процент ехэ үндэгэн тушаагдаа. Илангаяа Улаан-Үдын, Сотниковой шубуунай фабриканууд, Загарайн болон Улаан-Үдын аймагууд түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо бага **нооһон абтажа**, гүрэндэ нооһо тушааха түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Августын 1-нэй байдалаар нёдондо хонин бүриһөө 3 килограмм нооһон абтаһан байгаа һаа, мүнөө 2,8 килограмм абтаа. Нооһо абалгаар, тэрэниие гүрэндэ тушаалгаар Ивалгын ОПХ, «Байгал» учхоз эрхимлэжэ гараа. Эндэхи хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,1 килограмм нооһон абтаад байна. Мүн Сэлэнгын, Ахын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Баргажанай аймагуудай ажахынууд хонин бүриһөө 3 килограммһаа дээшэ нооһо хайшалжа, гүрэндэ нооһо худалдаха жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэнхэй.

Зүгөөр Хэжэнгын, Загарайн, Зэдын аймагуудай ажахынууд хонин бүриһөө нооһо бага хайшалжа, гүрэндэ нооһо тушаалгаар республикаяа гэдэргэ татана. Олохон газарта хурьгадай нооһо хайшалжа абаха эрилтэ дүүргэгдээгүй байшоо. Хэрбээ ноһо тушааха талаар август һарада эрид хэмжээнүүдэй абтаагүй һаа, гүрэндэ тэрэниие худалдаха табан жэлэй түсэб бэелүүлхэнь бэрхэтэй болохо бшуу.

Түл абаха, тэрэниие һайнаар томо болгожо, адууһа малай тоо олошоруулха хэрэг урда жэлэйхиһээ зарим тэды амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байна. Үнгэрһэн июль һарада **5278 тугал** абтажа, бүхыдөө зуун үнеэн, гунжан бүриһөө 48 тугал түлжүүлэгдэнэ. Бүхыдөө долоон һарын туршада 81.508 тугал абтаа гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 2761 тугал олон абтанхай. Нёдондонойхиһоо олон тугал абажа, бусадһаа һайнаар томо болгожо байһан аймагуудай тоодо Баргажанай, Захааминай Кабанскын аймагууд ороно.

Теэд юрэнхы дээрээ абтаһан тугалнуудай аяар 11 процентнь гарзалшоо. Яруунын, Загарайн, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Түнхэнэй аймагууд ехэ гарзатай. Яруунын аймагай ажахынууд нёдондоной энэ үедэ 8532 тугал абаһан байбал, тэрэнь энэ жэлдэ 7618-да хүрөөд, 18 процентнь гарзалба.

Хэды тиимэ байбашье, бүхыдөө ухэрнүүдэй тоо 4400 толгойгоор олошоржо, тэрэ тоодо үнеэд 0,3 процентээр олон болоо. Зүгөөр Зэдын, Яруунын, Загарайн, Хэжэнгын, Прибайкалиин, Түнхэнэй аймагууд үхэрнүүдээ бага зэргэ үсөөрүүлһэн байна. Энэ тон аюултай. Хойшодоо тугал, буруунуудай үхэл гарзатай эрид тэмсэжэ, тугаллаһан үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хэмжээнүүд абтаха ушартай.

Байгша ондо нёдондонойхиһоо **14.429 хурьгад** олон абтажа, зуун хонин бүриһөө 69 хурьган түлжүүлэгдэжэ, байна. Бүхыдөө 723 мянга гаран хурьган абтаа. Хурьга абалгаар, түлжүүлгээр Яруунын, Зэдын, Бэшүүрэй аймагууд түрүү зэргэдэ. Жэшээнь, Зэдын аймагай ажахынууд 136 мянга гаран хурьга абаад, тэрэнэйнгээ 122 мянга гаранииень томо болгожо байнхай.

Харин Хяагтын, Сэлэнгын, Хэжэнгын аймагуудта хурьгадынь олоороо үхэл гарзада оруулагдаа. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай ажахынууд абаһан хурьгадайнгаа аяар 11 процентыень гарзалуулшоо. Тингэжэ аймаг дотор хонидойнь тоо нёдондоной энэ үеынхиһөө зарим тэды үсөөрөөд байна.

Мүнөө жэлдэ **гахай** үсхэбэрилгэ гээгдэлтэй. Нёдондоной энэ үеынхиһөө үсөөн поршсонхо абтабашье, тэрэнэй үхэл гарзань аяар 16 процентдэ хүрөө. Гахай үсхэбэрилгээр илангаяа бирагүй байдал Баргажанай, Хяагтын, Түнхэнэй, Загарайн аймагуудта үзэгдэнэ. Жэшээнь, Баргажанай аймагта оройдоо 1195 поршоонхо абтаһан аад, аяар 300-ень гарзалуулжархёо. Иимэ байдалһаа боложо, гахайнуудай тоо нёдондонойхиһоо үсөөрһэн байна.

Адуу моридой тоо олошоруулха, унага олоор абаха зорилго хангалтагүй байһан зандаа. Үнгэрһэн үедэ зуун гүүн бүриһөө арайхан гэжэ 55 унаган абтаа. Моридой тоо нёдондоной энэ үеынхиһөө үсөөрһэн байха юм. Адуу мори үсхэбэрилгэ Баунтын, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Кабанскын аймагуудта гээгдэлтэй.

Шубуудай тоо республика дотор жэлһээ жэлдэ олошоржо байна. Энэ жэлдэ шубуудай тоо 193 мянга гаранаар олошоржо, бүхыдөө 2,4 миллионда хүрэнхэй. Шубуу үсхэбэрилгэ Баргажанай, Бэшүүрэй, Загарайн, Улаан-Үдын аймагуудта урагшатай.

Зунай һүүл һарада малаа һайнаар бэлшээн, шахан таргалуулжа, гүрэндөө хүндэ шэгнүүртэй, тарган мал тушааха, һү һааляа нэмээжэ, түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гээшэ малшадай мүнөөдэрэй дайшалхы хэрэг мүн.

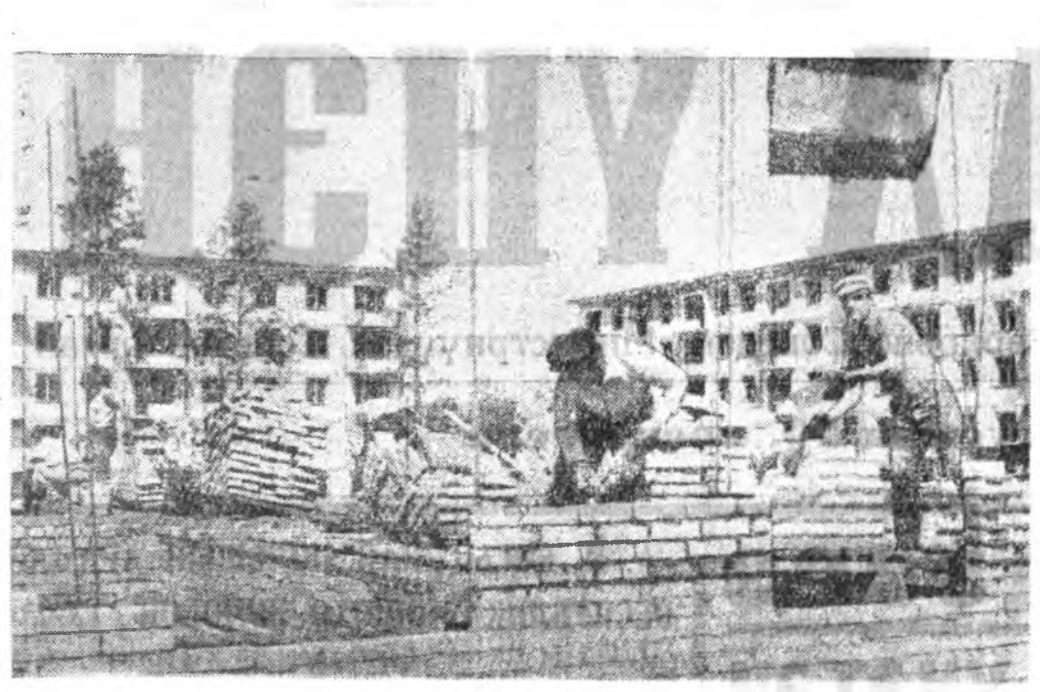

ФОТО РЕПОРТАЖ — ШЭНЭ КВАРТАЛДА

Республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо һүүлэй жэлнүүдтэ тон ехэ барилга хэгдэнэ. Барилгын хэдэн олон организацинуудай коллективүүд байрын гэрнүүдые, саад яслинуудай, һургуулинуудай, совет эмхи зургаануудай байшангуудые ехэ олоор барижа, түрэл городойнгоо түхэл шарайе шэмэглэнэ. Үдын урда бэедэ иланхаяа ехэ барилга хэгдэжэ байнхай. Эндэ бүхэли кварталнууд, микрорайонууд бии болонхой.

Һаяшаг бидэнэр шэнэ 43-дахи кварталда ошобобди. Эндэ Буряадай барилгын управлениин гэр барилгын комбинадай, 1-дэхи СМУ-гай хүдэлмэришэд үндэр сагаан гэрнүүдые бодхожо байна. Нарһан тужын дундахана томо панельнэ, шулуун гэрнүүд жэрылдэн, хүнэй сэдьхэл хүлгөөнэ. Хэдэн олон шэнэ гэрнүүд соо городоймнай ажалшад түбхинэн оронхой. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые хилээмэ наймаалха магазинууд нээгдэнхэй. Үргэн үйлсэнүүдынь асфальтаар хушагдажа байна. Томо панельнэ хэдэн гэрнүүд эндэ баригдаад, ойрын үдэрнүүдтэ ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана. Эндэ шулуугаар олон гэрнүүд баригданхай. 80 бүлэ айлай ороходо үшөө 2 гэр ербын бодожо байна.

Социалис Ажалай Герой Б. А. Полторацкиин, Ажалай Улаан Тугай орденто Н. Т. Степанов гэгшэдэй даадаг бригадануудай коллективүүд эндэ барилга хэнэ.

— Энэ хоёр бригада 80 бүлэ айлай ороходо гэрэй барилга байгша оной майн 10-да эхилһэн юм. Гурба һарын туршада энэ барилгаяа дүүргэбэ, — гэжэ үйлэдбэриин поточно 1-дэхи участогай начальник В. Л. Думнов хөөрэжэ байгаа һэн. Энэ хоёр бригадын шулуушад дундаа эбтэй эетэйгээр хүдэлһэн дээрэһээ байрын гэрэй барилгые болзорһоонь 15 үдэрөөр урид дүүргэбэ.

Манай ерэһэн үдэр штукатуршад шэнэ гэрэй торхые тушаан абажа байбад. Штукатуршадай бригадирнар В. Т. Плюснин, Г. Ш. Шарипов гэгшэд таһагһаа таһагта орожо, хананнуудай барилгые ехэл наринаар шалганад. Үдэрэй тэн багта 80 бүлэ айлай ороходо гэрэй бүхы таһалгануудые соогуур коммиссиин гэшүүд ябажа гарабад. В. Т. Плюснин, Г. Ш. Шарипов хоёр хүхюутэйнүүд.

— Шулуушаднай яһала оролдожо хүдэлһэн байна. Хананууд жэгдээр баригданхай. Һайнаар барихан гэрнүүдэй дотор талын хүдэлмэри хэхэдэ ехэл амар, түргэншье байдаг шуу, — гэжэ Вячеслав Плюснин хөөрэнэ. Шулуушадые ехэл магтана.

Никифор Тимофеевич Степанов олон жэлэй туршада барилгада хүдэлжэ, дүршэлтэй болоһон хүн ааб даа. Тэрэ шулуушанай эгээл дээдын 5-дахи разрядтай. Бригадын гэшүүдэй 3-ниинь 5-дахи, 8-ниинь дүрбэдэхи, бэшэниинь гурбадахи разрядтай байха юм. Никифор Тимофеевич ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шададаг. Бэрхэ шулуушадтаа эгээл харюусалгатай ажал даалгажа үгэдэг. С. Ф. Кушнарёв, Ф. Ф. Кушнарёв, Н. С. Бердников, Галина Гранат гэгшэд шадамар бэрхээр барилга хэдэг байха юм. Н. Т. Степановай бригадын гэшүүд халаан соо хүн бүридөө 1,8 кубометр хана бодхохо даабаряа 2—2,1 кубометртэ хүргэжэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Бригадир хүдэлмэришэдэйнгөө хэһэн ажалые ехэл наринаар шалгажа байдаг. Үдэр бүри хэһэн ажалайнгаа дүн согсолон гаргажа, хэн ямараар хүдэлөөб, саашадаа юу хэхэ тухайгаа хөөрэлдэдэг заншалтай.

Мүнөө Н. Т. Степановай бригадын коллектив үшөө нэгэ 80 бүлэ айлай ороходо гэрэй хана барижа байна. Зунай шатама халуун наранай элшэ туяаһаа хүрин хара болошоһон шарайтай шулуушад альганай шэнээн хирписэнүүдые бэе бэедэнь тааруулан хононо. Эдэнэр халаан соогоо хэдэн мянган хирписэнүүдые холбон, гэрэй торхо өөдэнь бодхоно. Шулуушад тиимэ ехээр ярана, тэбдэнэгүй. Цементын холисо жэгдэхэнээр дэлгэжэ, хирписэнүүдые табижал байна.

— Бидэнэр августын 23 болотор энэ гэрэй барилга дээрэ хүдэлөөд, 1.200 үхибүүдэй һураха дунда һургуулиин байшан энэ 43-дахи кварталда барижа эхилхэмнай. Энэ гэрэй барилгые Б. А. Полторацкиин бригадын шулуушад дүүргэхэ юм. Һургуулиин байшан түргэн саг соо бариха тон харюусалгатай даабари абаад байнабди, — гэжэ Н. Т. Степанов хэлэнэ.

Энэ бригадын шулуушад түрэл городтоо нилээд ехэ барилга хэжэ, олондо мэдээжэ болонхой. Мүнөө эдэнэр шэнэ кварталда барилга хэжэ байнад. Түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэхэ зорилгоёо бэелүүлжэ шадана.

— Манай участогай шулуушад, штукатурнууд, модошо дархашуул ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Барилгашаднай һарадаа 2.000 түхэригэй барилга хэхэ аад, 2.200 түхэригтэ барилга хэнэ. Байгша оной һүүлшын дүрбэн һара соо 220 мянган түхэригэй барилга хэжэ, даабаряа үлүүлэн дүүргээбди, — гэжэ 1-дэхи участогай начальник В. Л. Думнов мэдүүлнэ. Эдэнэр һайн шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэжэ, түгэсхэхы жэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Барилгашадай заншалта һайндэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтажа байһандаа урматайнууд.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН БАРИЛГЫН, ХАБСАРАЛГЫН БА ПРОЕКТНЭ ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ үндэр үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** иимэ хүнүүдые шагнаха:

Будаев Николай Намсараевичые — «Сибхиммонтаж» трестын Забайкальска хабсаралгын управлениин электрогагнууршан

Веретенин Григорий Николаевичые — «Забайкалтрансстрой» трестын 397-дохи барилга-хабсаралгын поездын мастер.

Давыдов Игорь Ивановичые — «Востоксибстройтранс» трестын Улаан-Үдын наймадахи автобазын жолоошон.

Егоров Василий Васильевичые — «Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын экскаваторай машинист.

Зайцева Мария Никаноровнае — «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Сэлэнгын нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын штукатур.

Кантаков Терентий Андреевичые — «Бурятколхозпроект» гэжэ проектнэ институдай ахалагша инженер-конструктор.

Симонов Анатолий Ивановичые — Востокэнергомонтаж» трестын Галуута-Нуурай хабсаралгын участогай хабсаргагшадай бригадир.

Слабух Михаил Михайловичые — Буряадай барилгын управлениин 7-дохи барилга-хабсаралгын управлениин хабсаргагша.

Толмачев Александр Дмитриевичые — «Главсельэлектросельстрой» трестын Улаан-Үдын 56-дахи оньһожоруулагдамал колоннын электро-хабсаргагшадай бригадир.

Чижевский Владимир Павловичые — «Бурятсельхозмонтаж» трестын Улаан-Үдын нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын хабсаргагшадай бригадир.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин түлөө Президиумэй гэшүүн К. ШОМОЕВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.

1975 оной августын 8.

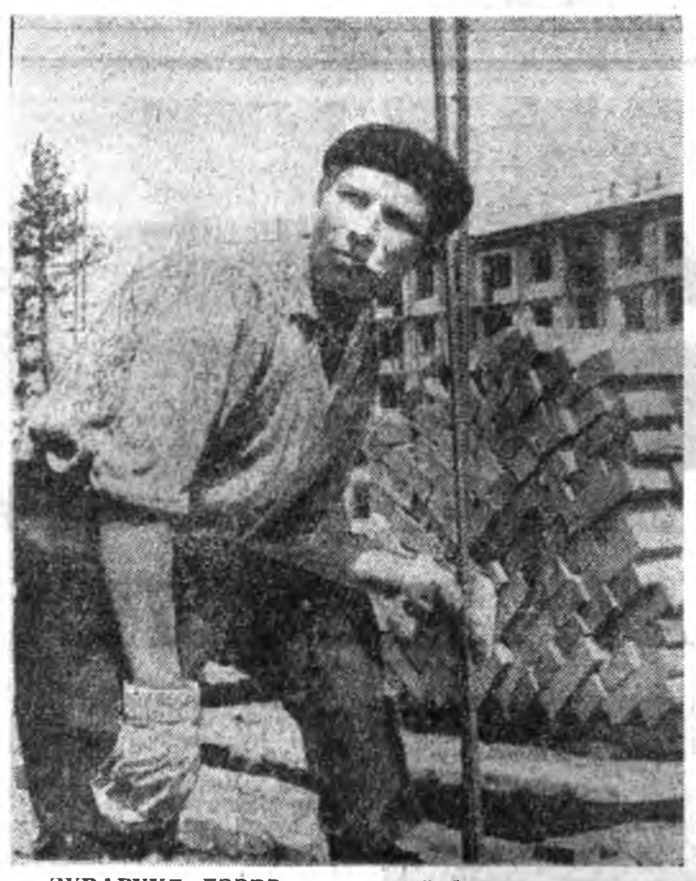

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: шэнэ гэрэй барилга дээрэ; шулуушадай бригадир Н. Т. Степанов; 43-дахи кварталда баригдаһан гэрнүүд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ БЭЕЛҮҮЛХЫН Т...

АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭХЭ... НЭРЭ СОЛОТОЙГООР УГТАХА...

Юһэдэхи табан жэлэй дүүрэтэр багахан саг үлэбэ. Табан һара хүрэхэеэ болибо. Тэед энээхэн саг соо эршэ шангатайгаар ажаллажа, табан жэлэй түсэбтэ даабаряа, абаһан социалис уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө республикын колхоз болон совхозуудай коллектив бүхэн эрид, шууд тэмсэжэ байна. Ерэхэ жэлэй февраль һарада КПСС-эй ээлжээтэ XXV съезд зарлаха тухай мэдээсэл хүдөөгэй ажалшадые бүри ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэ зоригжуулна.

Түгэсхэхы жэлэй нилээд урагшатай ябажа байһыень тунхаглагдаһан мэдээнүүд баримтална. Энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо 70 мянга шахуу гектар ехээр ороохото ургамалнууд таригдаа. Ургасань яһала һайн. Малай тэжээл болохо ургамалнуудай хэмжээн мүн лэ горитой үргэдхэгдэһэн байха юм. Иигэжэ ерэхэ үбэлжэлгые элбэг тэжээлтэйгээр угтаха найдамтай үндэһэ һуури табигдажа байһан зэргэтэй.

Нииитын адууһа малай улам олошоржо, ашаг шэмэнь арьбажажа байһые мүн лэ харанабди. Тиигэжэ гүрэндөө мал ажалай продуктнуудые худалдаха хахад жэлэй түсэб бэелүүлэгдээ. Даабариһаа гадуур 800 тонно мяхан, 1.100 тонно һүн, 1,7 миллион үндэгэн тушаагдаһан байна. Кабанскын, Ахын, Хойто-Байгалай, Захааминай, Хориин болон бусад аймагуудай ажахынуудай коллективүүд энэ үедэ һайнаар хүдэлөө гэжэ тэмдэглэмээр.

«Сельхозтехникын», «Межколхозстрой» нэгэдэлнүүдэй мэдэлэй предприяти болон эмхи зургаанууд мүн лэ зориһондоо хүрэжэ шадаа. Валовой продукци гаргаха, бүтээһэн продукцияа дамжуулан худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа бэелүүлһэн байна.

Хүдөөгэй ажалшадай туйлаһан амжалта хадаа республика дотор үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үрэ дүн мүн гэжэ хэлэхэ шухала. Стахановска хүдэлөөнэй эхилһээр 40 жэлэй ойе мэнэ тэмдэглэхээ байнабди. Энэ гайхамшаг хүдэлөөн мүнхэжэжэ, улам гүнзэгы удха шанартай болон хүгжэжэ байна. КПСС-эй XXV съездые угтуулан дэлгэржэ байгаа социалис мүрысөөн бүри дэлисэ ехэтэй, хүсэтэй болоно.

Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй партиин съездын хүндэлэлдэ зорюулһан ехэ мүрысөөе Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд үүсхээ һэн. Тэрэ үүсхэлынь КПСС-эй обкомоор һайшаагдажа, мүнөө коллектив бүхэнэй, хүн бүхэнэй гол хэрэгынь болонхой. Олонхи ажахынууд, предприяти, болон эмхи зургаанууд өөһэдынгөө арга боломжонуудые элирхэйлэн, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абанхай, тэдэнээ хүсэндэнь хүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Жэшээнь, Кабанскын совхоз гүрэндэ ороохо, хартаабха, мяха, һү, үндэгэ тушааха табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэрэй үеэр дүүргэхэ зорилго табинхай. Тиихэдэ үнеэн бүриһөө жэлдээ 2700 килограмм һү һааха, 100 үнеэн бүхэнһөө 98 тугал түлжүүлхэ даабаряа декабриин 5-да дүүргэхээр хараалба. КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулан, нимэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра», Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозуудай, Зэдын аймагай Борьёогой совхозой болон бусад олон коллективүүд абанхай.

Хориин аймагай Дээдэ-Тайлсын совхозой һаалишан, республикын габьяата малшан Клавдия Ивановна Авдеева 1975 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2700 килограмм һү һааха уялгатай һэн. Харин тэрэнээ шэнэлжэ, 50 килограммаар ехэ болгоо. Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын нүхэр А. Б. Дымбрыновагай овощ ургуулдаг бригадын коллектив гектар бүриһөө 235 килограмм овощ абаха, жэлэй түсэбһөө гадуур гүрэндөө 1000 центнер худалдаха уялга шэнээр абаа. Тиигэбэл энэ коллектив табан жэлэйнгээ даабарие 3000 центнерээр үлүүлхэ байна бшуу.

Хубиингаа табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн ажалай түрүүшүүл республика доторнай улам олон боложо байна. Үнгэрһэн 1974 ондо үйлэдбэриин 370 түрүүшүүл өөрынгөө табан жэлэй түсэб дүүргэһэн тухайгаа элидхэжэ, «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн бүхэсоюзна тэмдэгтэ, үнэтэ бэлэгтэ хүртөө һэн.

Социалис мүрысөө шадамараар эмхидхэжэ, хүн бүхэнэй үдэр бүриинь хэрэг болгожо шадаһан лэ коллективтэ шэнэ шэнэ үүсхэл мүндэлнэ, баян амжалта туйлагдана. Худанай, Кабанскын, Хяагтын совхозуудай, Улаан-Үдын аймагай «Маяк», Зэдын аймагай «Мир» колхозуудай, мүн бусад ажахынуудай профсоюзай организацинууд энэ шухала хэрэгтэ онсо анхаралтайгаар хандадаг, мүрысөөнэй гурим таарамжатай зүбөөр зохёодог, материальна болон моральна урмашуулга шадамараар хэрэглэдэг баян дүй дүршэлтэй болонхой. Тиихэтэеэ хамта ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, нэбтэрүүлхэ гэжэ ехэ оролдолго гаргадаг байна. Жэшээнь, энэ жэлдэ хониной нооһо хайшалалгын үедэ урмашуулгын шэнэ гурим мүндэлөө. Мүрысөөндэ илагшадта чемпионой нэрэ зэргэ олгохотоёо хамта, тэрэ бултанһаа урид хүнгэн автомашина гү, али мотоцикл худалдажа абаха юм. Нооһо хайшалалгын шанга хүдэлмэриин хаһада ходо эрхим үрэ дүн туйлажа ябагшадые тусхай столдо һуулгажа, түлөөһэгүйгөөр хооллуулха баһа нэгэ анхармаар хэмжээндэ эхин табигдаа бшуу.

Түсэбтэ табан жэлэй дүүрэтэр багахан саг үлэбэ. Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй түсэб хүсэндэнь хүргэжэ шадаагүй, гээгдэлдэ ороһон ажахынуудта хүндэшэг байдал тохёолдожо магад болонхой. Мал ажалай шухала продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха уялгаяа дүүргээгүй Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Загарайн, Сэлэнгын аймагуудай зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзай организацинууд бодото хэмжээ абаха, ажал хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэхэ уялгатай гэжэ һанагдана. Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай хэдэн ажахынууд үхэр болон хонидой тоо толгойе хороожорхиһон бэлэй. Энэ ушар мүн лэ түбэг татаха байха бшуу. Энэ жэлэй үнгэрһэн зургаа һарын туршада зарим газарта нёдондонойхидо хүрэхэгүй түл абтаһан, мал олоор гар... һан, ашаг шэмэ аба... шонь оруулжархиһан... танууд бии.

Эдэ дутагдалну... дээрэһээ ушарһаб... асуудал заатагүй ёһотой. Иимэ юум... хын түрүүндэ ажал... лективүүдэй дунда с... мүрысөөнэй һулаар ... хэгдэнэһээ, хүмүү... хүдэлмэриин хан... гөөр табигдаһанһаа ... гэжэ сэхэ мэдэрхэ ... Тэед энэ хэрэг хада... союзай организа... тэдэнэй комитедүү... рюусаха гол уялгань ...

Партиин съездые ... солотойгоор угтахын ... социалис мүрысөө ... сэд эмхидхэжэ ... комитедүүд бии ... Түнхэнэй аймагай «... ные Саяны» колхозд... най совхоздо, Хэжэ... магай «50 лет Ок... совхоздо, Зэдын ... «Коммунизм» колхоз... талаар мүртэй юм... дээгүй байха юм. Жэ... Зэдын аймагай «Комм... колхозой гэшүүд ая... һара болотор 197... ямар зорилгонууд... лүүлхээ мэдээгү... ниинь тон гэмшэлтэй.

Улаан-Үдын, Сэлэ... магуудай зарим ажах... та ажалай түрүү... хүндэлэлдэ хиид... Улаан туг саг соогоо ... дэдэггүй байшоо. ... Бэшүүрэй аймагта 19... до дэлгэрһэн бүхэсою... циалис мүрысөөндэ ... түрүүшүүлдэ олгогдо... нал хэдэн һарын ... ээдтэнь барюулаг... байһан. Энэмнай ехэ ... болоно гээшэ ааб даа ... лай, ниитын журам... һэн «нүгэлтэй» зарим ... шүүл магтаалда, ... хүртэдэг ушар эн... үзэгдэдэг. Иимэ харю... тай үе сагта иимэ дү... нуудтай яашье эбсэжэ ... хогүй. Тиимэһээ колхо... хозуудай профсоюзай ... митедүүд харюусалгат... шэлүүлжэ, ажал ябу... улам нарижуулан ... руулха уялгатай байһ... элитэ.

Гэхэтэй хамта КП... XXV съездын угтама... лэдхэлэй үедэ ... ажалай коллектив ... ударнигай нэрэ солод... тэхын түлөө хүдэлөө... дэлгэрүүлхэ, ажа... эдэбхи хэшээл ба... асуудалда профсоюзай ... тедүүдэй анхаралаа ... хандуулха байһандаа ... дагдана. Нииитын ... болохо уралан нарин... шадай, ухаалан зохёо... научно-техническэ бү... дэй, үйлэдбэриин саг ... жын зүблөөнүүдэй ... ябуулгые эдэбхижүүл... тэ табигдана.

Хүдөө ажахын бүхы ... мэрилэгшэдые бүгэдэ ... социалис мүрысөөнд... нөөр элсүүлжэ, эдэбх... мэлээлыень хүгжөөм... хадаа табан жэлэй тү... жалтатайгаар бэелүүл... дарта КПСС-эй XXV с... нэрэтэй солотойгоор ... байнабди. Тиимэһээ ... союзай организ... ажалшадай дунда бү... наар хүдэлмэрээ яб... өөһэдынгөө хубитые ... оруулалсаха байһаниинь ... жаггүй.

С. БАЛЖИНИМ...
хүдөө ажахын ...
бэлэдхэлэй хүдэлмэри...
дэй профе...
обкомой түрүү...

1976 оной мартын түсэб...

Юһэдэхи табан жэлэй даабари байгша оной декабриин 1-дэ дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 30 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, гүрэндэ продукци худалдаха даабаряа октябриин 25-да дүүргэжэ, түсэбөө 800 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн социалис уялга Байгалай леспромхозой коллектив партиин XXV съездэдэ зорюулан абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Байгша оной долоо һара соо модо бэлэдхэхэ даабари 7.800 кубометрээр үлүүлэн дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур 45 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

Манай леспромхозой коллектив туйлаһан амжалтаяа саашадань улам арьбадхаха гэһэн шухалын шухала зорилго урдаа табина. Пунктнуудай, мастерска участогуудай, бригадануудай коллективүүд халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Виктор Иванович Серебренниковэй хүтэлбэрилдэг Золотой Ключ пунктын коллектив түгэсхэхы жэлдэ илангаяа һайн үрэ дүн туйлана. Эдэнэр байгша оной долоон һарын даабариһаа гадуур 6 мянган кубометр модо бэлэдхээ. Эндэ дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэд олон. Жэшээлхэдэ, Н. М. Мельниковэй хүтэлбэрилдэг бригадын ... тив байгша оной доло... рын даабариһаа гад... мянган кубометр мод... хэһэн юм. И. В. Раз... даадаг бригадын хүд... шэд долоон һарынга... ри 1.500 кубометрээ... лэн дүүргээ.

Соболихын пункты... лектив муу бэшэ ... туйлана. Эдэнэр түп... жэлдэ абаһан уялга... жалтатайгаар бэелү... пунктын үнинэй хүд... шэн Александр Ми... Голубевой даадаг бр... коллектив юһэдэхи ... жэл соо 96.900 кубом... до бэлэдхэхэ дааба... дүүргээд, мүнөө 197... март һарын түсэбөө... нэ. В. П. Александров... Казаков гэгшэдэй ... рилдэг бригадануу... лективүүд мүн лэ ... табан жэлэй түсэбөө ... бэлэдхэнэд.

Манай Байгалай ... хозой коллектив нэгэ... танай, булта нэгэнэ... гэһэн уряа доро ... Тиимэһээл ажалдаа ... туйлажа, модо бэлэд... ра бүриингөө даабари... лэн дүүргэнэ.

Г. УБУГУ...
Байгалай леспром...
түсэблэлгын та...
началь...

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

АЖАЛАЙ АБЬЯАС

Арад зоной ажаһуудал, эрилтэ хангалгын эмхи зургаануудта хүдэлхэ гээшэ харюусалгатайшье, бэлэн бэшэшье ажал мүн.

Мүнөө энэ хөөрөөн соогоо эдэнэй нэгэн «1975 ондо горпромторгын эрхим наймаашан» гэһэн конкурсын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Улаан-Үдын горпромторгын гуталай 80-дахи магазинай ахалагша, наймаашан, залуу коммунист Светлана Николаевна Бадмаева тухай уншагшадтаа хэлэжэ үгэхэ хүсэлэнтэйбди.

Тус магазиниие даагша, үнинэй наймаалагша, партгрупорг Ульяна Егоровна Уланова коммунист Светлана Бадмаева тухай иигэжэ хөөрэбэ: «Светын манай магазинда хүдэлжэ эхилһээр 5 жэл үнгэрбэ. Тэрэ угаа оролдосотой, ямаршье таһагта хүдэлөө һаа, юумые зүб, болохо тээшэнь хэдэг — һанаа амар, найдамтай хүн.

Тон түрүүн оймһоной таһагта хүдэлжэ эхилээ. Тиихэдэ Света оймһоной эндэ тэндэ бага зэргэ таһарһан ударһан газарыень оёод, зүблэрүүлээд лэ хододоо байгша һэн. Энэ басаган бэрхэ наймаалагша болохо гэжэ би тиихэдэ ойлгоо бэлэйб. — Эд бараа гуримтайгаар, ажалайнгаа газар сэбэр байлгахаһаа гадна, бэрхэ наймаашан хүн зондо һайнаар хандажа, хэрэгтэй юумыень заажа, олоосожо, үгэхэ ёһотой бшуу»,—гэхэдэмни Светэмнэй эгээл тиимэ бэрхэ наймаалагша, — гэжэ Ульяна Егоровна хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. «Мүнөө Света үхибүүтэй болонхой, зүгөөр жэл болонгүй ажалдаа гараа. Ажалдаа забһар гаргаагүй юм шэнги хүдэлмэриингөө ёһо гуримда ороодхёо.

Света ажалдаашье, өөрынгөө ажабайдалдашье үнэн сэхэ. Үнэн юумые сэхэ руунь, хэншье байг, хэлэдэг. Света «нарай үхибүүтэй эхын эрхэтэйб» гэжэ нэгэшье хэлээгүй, нэгэшье дахин сагһаа урид ажалһаа ошоогүй. Нүхэрөө дээдэ һургуулида заал һаа оро гэһээр, заочноор институдта оруулжал һалаа.

Светэмнай горсоведэй депутат, магазинда профгруппорг байһан.

Нимэл даа манай түрүүшүүлэй нэгэн, коммунист Светлана Бадмаева».

Ульяна Егоровна хөөрөөгөө дүүргээд, Светэеэ дуудахам гээд, гараба. Удааншье болонгүй сэбэр шэгтэй, урихан нюдэтэй эхэнэр үүдэндэ бии болоодхибо. Танилсабабди. Тэрэ гайхаһан эшэһэн шэнжэтэй болобо. Танилсажа, халта дадалсаһанай һүүлээр: — хайшан гэжэ, юундэ наймаалагшын ажал шэлэһэн байнат,—гэжэ һурабаб. Нэгэ хэды саг соо дуугай боложо, бодолдо абтаһанай удаа хөөрэбэ: «Наймаалагшын ажал хүндэ хүшэршье һаа, өөрын оньһон аргатай, — һонин лэ даа. Элдэб янзын эд бараа, тэдэнэй дутуу дундануудынь һайнаар мэдэхэ хэрэгтэй. Өөрынгөө досоо юунэйшье боложо байбал, хүндэ муугаар хандажа, тэрээндэ сухалдажа огтошье болохогүй».

Эдэ үгэнүүдые Светлана Бадмаевагай хэлэжэ байхыень хараад, тэрэ үнэн зүрхэнһөө хэлэнэ, тэрэ наймаалагшын ажалда дуратай хүн гэжэ ойлгооб.

— Танда, «1975 ондо горпромторгын эрхим наймаалагша» гэһэн конкурс ямар туһа хүргөөб, юу үгөөб, — гэхэдэмни, иигэжэ зугаалба: «Энэ конкурс мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ талаар туһатай байгаа. Энээндэ хабаадагшадай 80-һаа дээшэ балл абагшад ахалагша наймаалагшын нэрэдэ хүртөө. Өөрынгөө арга боломжонуудые мэдэжэ абана бшуу. Иимэ конкурс туһатай байна. Коллективэйнгээ, Ульяна Егоровнагай аша туһаар конруксдо түрүү һуури эзэлээб. Ульяна Егоровнада, коллективтээ баяр хүргэнэб.

Конкурсдо 10 асуудал байгаа, хоёрынь наймаанай экономикоор. Наймаанай хүдэлмэри һайжаруулха, арга боломжонуудыень хүсэдөөр хэрэглэхын тулада түсэблэлгын, урмашуулгын шэнэ гуримда наймаанай ажал оруулагдажа байнхай. Энээнэй гол удхань гэхэдэ, эд бараанай эрьесын ургалтаһаа, сэбэр мүнгэн олзоһоо урмашуулгын жаса бии болгогдодог. Энэ жасаһаа социалис мүрысөөндэ шалгарһан, түсэбэй дүүргэлтэ бэелүүлһэн, һайнаар хүдэлдэг наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ мүнгэн шангууд барюулагдадаг байха юм».

— Танай саашанхи түсэб, һанал бодол ямар гээшэб?

— Заабол мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табинхайб.

Һаяхан горпромторгын 70-дахи магазинай хүдэлмэрилэгшэд (80-дахи гуталай магазин тус магазинда оролсодог) эд бараа худалдаха хахад жэлэй түсэб 112,9 процент бэелүүлжэ, РСФСР-эй худалдаа наймаанай министерствын болон тус һалбариин профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

Коммунист Светлана Бадмаевадал бэрхэ наймаалагшад энэ амжалтыень асаралсаа, туйлалсаа гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

ХОЁР НЕДЕЛИ СОО ЗВЕЗДНЫЙ ХОТОДО

Замбуулинай дайдада хэгдэһэн совет-американ хамтын туршалгада хабаадагша «Союз-19» гэжэ онгосын экипажай Звёздный хотодо бусажа ерэһэнһээ хойшо хоёр долоон хоног үнгэрбэ.

— Энэ хугасаа соо юу хээбта?

— Гурбан үдэр медигүүдэй шэнжэлгэ доро байгаабди гэжэ Алексей Леонов харюусаба. — Гэбэшье бидэниие болзорһоо урид табиба. Ушар юуб гэхэдэ, Валерий бидэ хоёр Газарта буухаһаа хойшо хоёрдохи үдэртөө ниидэлгын урда тээхи хэмдээ ороо һэмди, Жэшээнь, Валериин уушхаанай хүдэлсэ бүри һайн харин минии гарай шандааһан бүри шанга болоһон байгаа. Һалхан табан километрэй зайе 27 минутын туршада гүйлжа, урдынгаа хэмдэ хүрэһэн байгаабди. Гэбэшье американ нүхэдтэеэ хэлсэһэнэй ёһоор, манай врачнууд медико-биологическа хамтын программые һүүлшын үдэр болотор баримталан бэелүү[illegible].

Онгосо ба тэрэнэй түхеэрэлгэнүүдые бүтээһэн мэргэжэлтэдтэй эдэ үдэрнүүдтэ хэдэ дахин уулзаабди. Техническэ хоёр конференци үнгэргэгдэжэ, залгалдуулан холболдуулха, хүнэй ажабайдал хангаха оньһон түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэриие зүбшэн хэлсэбэбди. Станци дээрэһээ абтаһан телеметрическэ бүхы баримтануудай үндэһөөр зүбшэлгэ хэгдээ. Замбуулинай дайдада онгосын бүхы түхеэрэлгэнүүд һайнаар хүдэлөө гэжэ сэгнэгдэбэ.

Звёздный хотодо байха үедөө манай экипаж үдэр бүхэндэ ороной ба хилын саанахи элдэб хото городуудһаа олон арбаад бэшэг абана. Ниидэлгын эгээл һонин ушар тухай хөөрэхэ гуйлтатайгаар А. Леоновто, В. Кубасовта хандана, космонавтнууд болон конструкторнуудта үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые эльгээнэ. «Замбуулинай дайдада американ астронавтнуудтай уулзаһан байнат. Теэд тэрэнэйтнай ёһотой удха шанар эндэ, Газар дээрэ бүри элеэр харагдана», — гэжэ Москвагай авиационно институдай студентнэр бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. Совет, американ экипажнуудай замбуулинай дайдада хэһэн хамтын хүдэлмэри замби түбиие шэнжэлгын түүхэ-бэшэгтэ айхабтар ехэ ушар, уласхоорондын харилсаае һайжаруулха хэрэгэй үрэ дүн болоо гээд олон бэшэг соо хэлэгдэнэ.

— Газар дээрэ хэгдэхэ медицинскэ шалгалта, шэнжэлгэ дүүрэә, — гэжэ Валерий Кубасов хөөрэлдөөндэ оролсобо. — Түбэй эрдэм, техникын Соведэй заседани августын 6-да Космонавтнуудые бэлдэдэг Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ түбтэ боложо, ниидэлгын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэһэн байха юм. Туршалгын бүхы хубинуудта эрхим сэгнэлтэ үгтөө. Экипаж өөр өөрынгөө программаар амаржа шадаха гэһэн медигүүдэй шиидхэбэри бидэниие илангаяа баярлуулба.

— Хэрбээ далда нюусаар хэлэхэ болоо һаа, өөр өөрынгөө программаар амаржа эхилэнхэйбди, — гэжэ экипажай командир нэмээ. — Жэшээнь, би гэрэйнгээ ёһо гуримда ороһоор табан үдэр болобоб. Бишыхан «командир» долоотой Оксанын захиралта сэхэ шууд юм: үдэшын 7 сагта гэртээ ерэхэ, хахад час соо гэртээ пресс-конференци үнгэргэхэ, хахад час соо басаганайнгаа замбуулинай альбомдо зурагуудые зураха. Эртэ үглөөгүүр хамтадаа зарядка хэхэ.

Далайн эрьедэ амархаяа ошохо биледүүдые худалдажа абаа. «Союз-19» гэжэ онгосын командир, бортинженер гэр бүлэнүүдээрээ Хара далайн эрьедэ амархала августын 8-да ошохо юм. Удаань, һара соо амарһанайнгаа һүүлээр, «Союз-», «Аполлон» гэжэ онгосонуудай экипажнууд нэгэ нэгэндээ айлшалха байна.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС-ай корр.

Звёздный хото.

ТБИЛИСИ. Грузинн филармониин Ехэ концертнэ зал соо дирижер Гиви Гачечиладзиин хүтэлбэрилдэг Грузиин гүрэнэй «Реро» гэжэ эстрадна оркестр һониирхолтой концерт табиба. Хатар нааданай, дуушадай бүлэгүүдһээ бүридэһэн энэ суута ансамбль шэнэ программа харуулаа. Һаяар «Реро» ансамбль республикынгаа нютагуудаар гастрольдо гараханъ. Һүүлээрнь тэрэ Москва, Ленинград болон оронойнгоо бусад олон городуудаар аяншалан айлшалха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Реро» ансамблиин оркестрэй нэгэ бүлэг.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

СОВЕТ БАРИЛГАШАДТА — МОНГОЛ ОРДЕН

УЛААН-БААТАР. (АПН-ай тусхай корр.). Совет ниитэ барилгын III трест хүдөө ажахын зуу гаран бүлэг барилга, промышленна предприяти болон бусад барилга Монгол орондо хэһэн байна. Совет-монгол правительствануудай хоорондын хэлсээнэй үндэһөөр, энэ трест арбан жэлэй урда тээ байгуулагдаһан юм. Совет хүдэлмэришэд һайнаар ажаллахаһаа гадна, нютагай мэргэжэлтэдые һурган бэлдэхын тула ехэ юумэ хэнэ. 800 гаран хүбүүд, басагадые барилгынгаа элдэб мэргэжэлдэ һурган байха юм.

Монгол орондо социализм амжалтатайгаар байгуулха, совет, монгол арадуудай хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбоое саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ трестын коллективэй горитой хубиие оруулһыень МНРП-гэй ЦК ба МНР-эй правительство ехээр сэгнээд, 10 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, тэрэниие Монголой Арадай Республикын Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаба.

ВЕНГРИИН БОКСИТ

БУДАПЕШТ. («Будапресс» — АПН). Инота хото һадар боксидай уурхай ашаглалгада үгтэбэ. Тэрэ хадаа түсэжэ байгаа дүрбэдэхи табан жэлэй промышленна шухала барилгануудай нэгэн юм. 1968 ондо эндэ түрүүшын нүхэн малтагдаһан һаа, мүнөөнэй байгша оной эсэстэ тус уурхай хараалагдаһан хүсэндөө орожо, 480 мянган тонно боксит абтаха юм. Боксит һэлбэжоруулагдамал аргаар олборилогдон абтана.

Мүнөө Венгридэ жэлдээ гурба миллион тонно боксит олбордог. Энэ хадаа газарай гүн дундахи гол баялигынь болоно. Иимэ ехэ түүхэй эд болбосоруулхадань, Советскэ Союз ехэ туһа хүргэнэ. Алюмини үйлэдбэрилхэ талаар харилсаа тогтоохо тухай 1962 ондо баталагдаһан венгер-совет хэлсээнэй ёһоор, Венгри 240 мянган тонно түүхэй эд Советскэ Союзда эльгээнэ, харин 120 мянган тонно бэлэн болгогдоһон алюмини тэндэһээ абадаг байна.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

БЕЛГРАД. (АПН-эй тусхай корр.). Мэргэжэлтэдэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, Югославиин ороохо тарянай энэ жэлэй ургаса нёдондоной эртын һайн ургасада дүтэлжэ байна. Теэд тарян хуряалгын эгээ гол ургасатай аймагуудаар шанга һалхин бууһан, мүндэртэй аадар ороһон байна. Зарим газарнуудаар таряанай 20 процент ороохыень унагааһан байха юм. Хэдэн мянган гектарта шэнииисэ, ешмээн хэбтэшоо.

Мүнөө сагай уларил һайнгүй. Таряашад нарата час бүхэниие һайнаар хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Тэдэнэр «нэгэшье ороохо гээхэгүй!» гэһэн уряа доро хүдэлнэ. Газарнуудай мэдээсэһэнэй ёһоор, зарим аймагуудта таряа хуряалга гэмгүй ябажа байна. Жэшээнь, Банадай «Врашачки Ритови» гэжэ агро-промышленна комбинат гектарһаа 35 центнер ешмээн, 40 центнер шэниисэ хуряагаа. «Белград» агрокомбинадай «Панони» гэжэ отделениин механизаторнууд иимэ ургаса абана. «Суботица» агрокомбинадай таряашад гектарһаа эсэгэ шарой «бисерка» гэжэ сортын 66 центнер шэниисэ соряано. Югославиин хүдөө ажахын олониитын секторэй газар дээрэ хүдэлжэ байһан бүхы механизаторнууд үбһэ хуряалгаяа түргөөр дүүргэхын тула шармайн оролдоно. Арба мянган комбайнер ажалай тэмсэлдэ хабаадана.

БЕСТУЖЕВТАНАЙ БАСАГАД

БАРИМТАТА ОЧЕРК

Селенгинскдэ байһан Михаил Николай хоёр дүү басагадаа үнинэй хүлеэдэг һэн. Өөһэдынгөөшье, дүү басагадайнгаашье байха гэрнүүдые заһажа, хажуудань бани бариһан байгаа. Дала наһатай эхээ түрүүн хүлеэдэг бэлэй. Хүбүүдтэе ошохо зүбшөөл абажа үрдингүйгөөр эхэнь наһа бараа һэн. «Һайн дураараа хаатаргада ябахыень зүбшөөхэ...» — гэһэн саарһа һүүлэй һүүлдэ дүү басагадынь абаба.

— 1847 ондо дүү басагадтаяа сугтаа Селенгинск ерэхэдэмнай, мүшэтэй сэлмэг хонгор һүни байгаа һэн. У у ж а м ехэ хорёо соо гэрэй хэрэлсын хажууда аханартаяа золгожо тэбэрилдээд, удаан зогсожо байгаа бэлэйбди, — гээд Елена Александровна хөөрэдэг юм һэн.

— Хайрата Елена мэдэнэ гээшэ гүш, гансал шинии маанараараа суг ябахаб гэһэн үгэшни маанадые ото дэмжэдэг байгаал, — гээд аханарынь уяран байжа хэлээ бэлэй.

Энэ болоһон ушараар сэдьхэлээ баясан Николай Бестужев Трубецкойдо иимэ бэшэг эльгээнэ: «Энэ үедэ би олойршоод ябанам, толгой соомни нэгэшье бодол ороногүй. Ажалшье дүүрэн даа, теэд юушье хэжэ шаданагүйб. Энэ саг минии ажабайдалдахи эгээл һанаа амар үе болоод байна ха даа».

Селенгинскдэ нүүжэ ерээд байрлагшадай баярлаһаниинь гайхалтайшье бэшэ даа. Дүү басагадтаяа уулзаһанһаань хойшо аяар хорин жэл үнгэрөө. Эдэнэр бултадаа наһатай болонхойнууд. Николай 56-тай, Елена — 55-тай, Мария Ольга хоёр халта дүүнүүд, тиихэдэ Михаил 48-тай болоһон байгаа. Энэ ехэ бүлын бэшэниинь: Александр Кавказда дайн байлдаанда унаһан байба. Петр ухаа муутай боложо үбдөөд наһа бараа, бага дүү Павелынь үбшэлжэ, гэртээ наһа бараа һэн. Амиды мэндэ үлэгшэдынь булта Селенгинскдэ хэтэ мүнхэдөө байхаар сугларба. Булта сугларһандаа эдэнэрэй ехэтэ баярлаһаниинь ойлгосотой.

Ерэһээр лэ Елена гэрэй ажал хэжэ оробо. Мария Ольга хоёр эгэшэдээ туһалдаг байба. Бестужевтанай гэртэ энеэдэтэй, баяртай, хүхюутэй болобо, хүгжэм дуун зэдэлдэг бололой.

Сэлэнгэ мүрэнэй мэлмэрһэн урасхаалда Бестужевтанай байшангай галханууд үдэшэндөө орой болотор туяатажа байдаг бэлэй. Хөөрэлдэхэ, дурдаха юумэн барагдаха һэн гү.

Елена Бестужевтанай басагадай эгэшэнь юм. 1792 ондо түрэһэн, Еленын удаа хоёр-гурбан жэл болоод Мария Ольга хоёр эхир басагад гараа һэн ха. Эгэшэ дүүнэр гэртээ һайн хүмүүжүүлгэ гараһан юм. Һүүлдэнь Елена Смольно институдта һураа һэн. 1825 оной үйлэ хэрэгүүдэй һүүлээр табан аха дүүнэрэйнгээ түрмэ шоронсо ороходонь, Елена бүлэ соогоо аха захань үлэжэ, бүхы юумэеэ ябуулдаг хүн болобо. Эхэ, дүү басагадаа харалсаха, түрмэдэ һуужа байгшадтаа һанаагаа табиха, ябуулга хэхэ ушартай болоо һэн.

Декабристнууд тухай, онсолходо, Бестужевтанай бүлэ тухай материалнуудые түрүүн хэблэлдэ гаргагша М. И. Семевский Елена Александровна тухай гайхамшаг мүрнүүдые бэшэһэн байдаг. «Бутаржа һандарһан гал гуламтаяа, бүлэеэ абаргаша болоод байдаг һэн: уй гашуудалда дарагдаһан эхээ һамааруулха, сэдьхэлыень тэжээхэ, элдэбын олон хаалта хорилтонуудые дабажа, ябаад, түрмэдэ байһан аха дүүнэртэеэ уулзаха, һүүлшынгээ мүнгэ зөөреэр юумэ худалдажа абаад, тэдэнэрэйнгээ хэрэгсэлнүүдые Сибирь, Кавказ руу эльгээхэ, тэдэнэйнгээ түлөө гуйлта хэхэ, олон даабаринуудыень дүүргэхэ; Александр ахынгаа зохёолнуудай редактор, хэблэгшэ, ябуулгыень хэгшэ болоо һэн. Петр ахадаа гуйлта абажа шадаа, тэрэнэйнгээ ухаа муутай боложо зобохо тулихадань, тэрэнииень тэсэжэ гараа... Эсэстэнь гурбан аханараа, эхээ гээгдүүлжэ, хүдөөлүүлэмсээрээ бүхы юумэеэ худалдажа, хоёр дүү басагадаа абаад, үлдэһэн хоёр аханарайнгаа хуби заяае хүнгэдхэхэ хүсэлэнтэй Сибирь руу ерэнэ».

Селенгинскдэ Бестужевтанай басагад арба гаран жэлдэ һуугаа юм. Николай ахынгаа наһа бараһанай удаа, декабристнуудые сүлөөлхэ гэһэн хуулиин соносхогдоходо, Елена дүү басагадтаяа Москва ерэжэ, Александр ахынгаа зохёолнуудые хэблүүлжэ үргэлжэлүүлхэ, тиигэжэ Селенгинскдэ гэр бүлэтэеэ үлэһэн Михаил дүүдээ туһалха гэжэ шиидэбэ. Эгэшынгээ иимэ оролдолго тухай Михаил сэдьхэлээ хүдэлгэн домоглоһон байдаг.

Елена Бестужева хэблэгшэ М. И. Семевский гэгшэтэй үнинэйл уулзаха гэжэ сэдьхэдэг бэлэй. Тиин энэнь Москва ерэхэдэнь хүсэлдэбэ. «Хаб хара үһэн руунь ганса нэгэн буурал үһэн харбажа байһан, нэрүүшэг болоһон уряангыгаар миһэрһэн, ехэ хүнгэн хүгшэнтэй уулзааб. Бестужевтанда адли даа», — гээд М. И. Семевский тэмдэглэһэн байна.

1867 ондо хүбүүн һамган хоёроо гээгдүүлжэ хүдөөлүүлһэнэй һүүлээр жаахан хүбүүн басаган хоёроо абаад, Михаил Бестужев Селенгинскһээ гаража ошоно. Холын Селенгинскдэ багаханшье һаа адлирхуу Москва голой эрьедэ Ростовско үйлсэдэ дүү басагадтаяа, үхибүүдтэеэ түбхинэнэ.

1871 ондо Михаил Бестужев наһа бараа һэн. Гурбан жэл болоод, 1874 ондо Елена Александровна наһа баралай. Мария Ольга хоёр 1889 оной август һара соо һубарнаад наһа бараа һэн.

Елена Александровна Бестужева һайн һайхан абаризантай, уужам дэлгэр сэдьхэлтэй хүн байгаа. «Иимэ һайхан сэдьхэлтэй хүнэй аха байһандаа баярланаб» — гээд Александр ахань бэшэһэн байдаг. Бүхы наһанайнгаа 50 жэлые ондоо хүнүүдтэ зорюулаа — эхынгээ, аха дүүнэрэйнгээ түлөө бүхы наһаяа зорюулаа. Энээнэйнь түлөө Елена Бестужевае зон хүндэлдэг, үеын үедэ хүндэлүүлхэшье байна ха юм.

О. МОРЕНЕЦ.

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

„БАЙГАЛАЙ ЗҮҮДЭН" ГҮ, АЛИ?..

Имагтал уран хурсаар, тодо һонороор, ходорхой ульгам хэлээр бэшэгдэһэн шүлэгүүдые уншахадаа, бүхы сэдьхэлһээ баясахаш. Аман зохёолой аршаан булагһаа амсажа, аялга хүгжэмэй эгээл һайханиие шагнажа байһан шэнги болодог шуу. Одоол тиихэдэ сэдьхэлшни бурьялан хүдэлжэ, өөрөө шүлэг бэшэжэ шадахагүйдөө халаглахаш.

Эндэ поэдэй бэлиг шадабари ухаан бодол, хараа шэгэлэл, шүлэг найруулгын маяг хэлбэри, өөрынь онсо шэрэ будаг, һүүлэй һүүлдэ, дэлисэ хүгжэлтэнь дууһан харагдана ха юм.

Поэт Алексей Бадаевай «Байгалай зүүдэн» гэжэ номдонь ороһон шүлэгүүдтэй танилсаад, байхадаа, ухаандам хоёр янзын бодол түрөө. Нэгэдэхеэр, зарим шүлэгүүдынь сэдьхэлыем дулаасуулаагүй, харин нэгэл тиимэ жэгтэй гэхэ гү, али мүльһэн хүйтэн үзүүртэй шүбгөөр хадхажа байһандал болоо. Юундэ? Энээн тухай хөөрэлдэхэбди. Хоёрдохёор, шүлэг бүхэниинь поэдэй бурьялма халуун сэдьхэлһээ хөөһэтэн, бушхаран гаранагүй, харин поэт шүлэгүүдээ хара ухааһаа абажа зохёохоһоо гадна, эршүүлхэдэ ямар болохо ааб гэжэ бодомжолжо бэшэнэ. Тиимэһээ уншахада ушаргүй хүжүүн, шэхэндэ хажараар дуулдана. Нэгэ үгөөр, «шэхэнһээ татаһан» гэхэ гү, али миил хэмэл мүрнүүд захаһаа олон.

«... Одото оронойм
эрхэтэн —
олон ондоо хэлэтэн,
угаа һайхан зүрхэтэн,
ут зорилго нэгэтэн —
ород, казах, буряадууд
омогтой татаад дуу,
мүр мүрөө түшэлсэн,
бүдэрөөшэдөө дүнгэлсэн,»

— гэхэ мэтэшэлэн «Хани барисаан» гэжэ шүлэг соогоо бэшэнэ. Энэ шүлэгөөр номынь эхилнэ. Хани барисаанай, эб найрамдалай эгэршэгүй хүсэтэйе харуулхаяа һанаал ха. Эндэ муу юумэн үгы хэбэртэй. Урданшье манай зарим поэдууд иимэрхүүшэг янзатай шүлэгүүдээр номуудаа эхилдэг байгаа. Зүгөөр тон шухала шанар шэнжэтэй темые иимэ хилбархан наар зураглахаһаа гадна, хуушан зүргөөр дабшахамнай муул байна. Энэ шүлэг эхинһээ эсэс хүрэтэрөө уряа лозунг шэнги зэдэлнэ. Майн 1-нэй гү, али Агуу Октябриин һайндэрэй үедэ иимэрхүү шүлэгүүд заримдаа газетэнүүдтэ гарадаг ха юм. Үнгэржэ ерэхэдээ, «ород, казах, буряадууд омогтой татаад дуу» гэжэ үнгалһаниинь таарангүй. Толгой холбохын тула үндэһэн буряад хэлэндэ энэ мэтын забабари оруулһанай хэрэггүй.

Өөрын хараа шэглэл, маяг хэлбэри, шэрэ будаг хэрэгтэй гэжэ дээрэ дурдаа һэмди. Энээн тухай бодомжолдоггүймнай муу.

...Наран-Олзомин,
«ара талаһаан
шэлбүүһэтэй ногоон захаар
шэмэрүүн Байгалай
жабарһаа,
шэг шарайгаа далдалаад,
һанаа амарханаар
һажажа хэбтэһэнээ
бодолгото болобош.
юундэшьеб,
бодожо һуняагаад, —

гэһэн мүрнүүд «Түрэһэн нютагни» гэжэ шүлэг соонь «аятай гоёор» зэдэлнэ. Одоол хэлэндэ торолдомо хүжүүн мүрнүүд. Эндэ бүхы юумэн холисолдошоо. Толгой холбонгүй, һүүлэй рифмэ хэнгүй, миил сагаан шүлэгөөр нютагайнгаа үзэсхэлэнтэ һайхан шарайе харуулха хүсэлтэйгөөр бэшэһэн хэбэртэй. Теэд эндэнь зарим газарта толгой холбоһон, рифмэ хэһэншье зүйлнүүд бии. Муунь гэхэдэ, маяг хэлбэриин, байгуулалтын талаар үшөөл бүрилдөөгүй, доторой ритм байхагүй юм.

«Газар» гэжэ шүлэг дотороо үрэжэлтэ баян газарай айхабтар хүсэтэйе, татасатайе автор зураглан харуулна. Зүгөөр дайнай урда тээ хүбүүдэйнгээ хойноһоо дахалдажа город ерэһэн, тиигээд хүбүүдээ дайнда алдаһан хоёр буряад эхэнэрэй үйлэ ушарые даншье өөдэгүйхэнөөр зураглаа.

«Эреэхэн зүрхэнэйнгөө
шарха
эдэгээжэ шадахагүй хоёр
газарһаан дүтэхэн юумые
галаб юртэмсэдэ
олоогүйл.
Гунигаа халта тараахаяа
эсэсэйнгээ ерэтэр газараа,
эжэхэн хүбүүгээ мэтээр,
эрхэлүүлэн тэдэ тэдхэхэл!»

гэжэ түгэсхэл хэһэниинь гайхалтай. Уншэршэнхэй, уйдхар гашуудалаа тараахын тула мантан томо заводой хашаагай хажууда газар малтажа, «юушьеб даа эндэ һуулгана, юушьеб даа хуряажа абана». Энэнь юун гээшэб? Али шүлэгэйнь удхые ойлгоногүй гүб? Дайн айл бүхэндэ хохидол асараа. Энээниинь хэншье арсанагүй. Теэд эдэ хоёр хүгшөөе тойрожо байдаг хүн зон, тэдэнэй гүнзэгы һайхан сэдьхэл юундэ харуулагдаагүй гээшэб? Зүгөөр гүйсэд мэргэжэлтэй поэдтэ тодорхой рецепт гэхэ гү, али нигэжэ бэшэхэ ёһотойш гэхэ мэтын заабари хэлэлһэнэйшье үлүү ха юм. Харин газар гэһэн нангин темые иимэ жэжээр шиидхэһэниинь гайхалтай.

«Буряад эмээл» тухай урданшье бэшэгдээ һэн. Минии һанахада, А. Бадаев энэ шүлэгтөө хүнэй догоодожо абамаар шэнэ һонин юумэ хэлээгүй.

«Үүлэ тулама
һаглагар дэлһээ
шэдэлһэн,
Хүүюур шэнги һүүлээ
хүрһэтэ газараар
шэрэһэн
Һалхин мэтэ хурдан,
һур харбаанда магтаалтай,
Һаарал, буурал зүһэтэй
галта хүлэгүүд хаанабта?»

гэжэ музейн экспонат болоһон эмээл халаглана. Сэхыень хэлэхэдэ, мори урилдаанхаа яанагүй һэргээгдэжэ, бүришье гоё эмээлнүүд мориной нюрганда тохогдоно ха юм.

«Зэрлиг зоной дуун» гэжэ шүлэг уншаад, нилээд удаан бодолгото болооб. Юун тухай бэшэхээ һанааб? Энэнь ажабайдалай бурьялма гүнзэгы сооһоо абтаагүй, харин оройдоо «зэрлигээр гэхэ гү, али путёвкогүйгөөр амаржа байһан хүнүүд тухай поэт сэдьхэлээ ехэтэ хүдэлгэн бэшэнэ. Темэнь жэжэ, минии һанахада, сэдьхэлээ хүдэлгэхэшье юумэн үгы янзатай. Ямар хүнүүд зэрлигээр амардаг юм? Энээн тухай бодомжолоогүйнь гэмшэлтэй.

«Үдэр бүри һаруул.
уужам,
үлэмжэ дүтэ болонош,
Ага!
Тала дайдыш тарган
сэлюуе,
танил нүхэдэйнгөө налгай
сарюуе,
аялга дуунайш хонгёо
арюуе,
Алхана хадыш үндэр
дарууе
мартаагүйб даа, Ага», —

гэһэн мүрнүүд бидэниие мүн баһа гайхуулнагүй. Буряад нютагайнгаа гоё һайханиие, баяниие, арад зонойнь хүндэмүүшые зураглан харуулһан шүлэгүүд нилээд олон байха. Онсо өөрынхеэр шэмэглэн зураглахые һанаашье һаа, удхань адлирхуу, тиимэһээ бүри урдань уншагдаһан шэнги һанагдана.

«Оронго голые
зубшаһан
Олзоной нэгэ сэлэндэ
үринэрөөрөө
үглөөнһөө үдэшэ болотор
буржагархан хурьгадаар
наадаһаар,
бага наһаяа үнгэргөөб» —

гэһэн мүрнүүд «Хүгшэн эжы» гэжэ шүлэг соонь бии. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ бадаггтань уран шүлэгэй мүр сараашье үгы, уншахада хүжүүн, хэлэн дээрэ торосолдоно. «Буржагархан хурьгадаар наадаһаар» гэжэ бадагыень тиимэ ульгамханаар үгүүлжэ болохогүй. Удхань гэмгүйшье һаа, маяг хэлбэринь алдагдаа. Иимэ бүтээлнүүд авторта өөртэнь бараг шэнги һанагдажа болоо. Хэнэйшье мэдэһээр, поэт бэшэһэн номуудаа гансаараа уншажа ябадагүй, харин тэдэнь үргэн ниитэ уншагшадта зорюулагдана ха юм. Имагтал сүлөөтэй сагаа ашагтайгаар үнгэргэхын тула ном уншадаггүй, һайхан юумэ хадуужа абадаг, үргы сэсэг бадаруулма гүн гүнзэгы удхатай зүйлнүүд тухайдань бодомжолжо ябадаг шуу.

«Хүнэй магтаал», «Байгалай зүүдэн» гэжэ бүлэгүүдынь удхын талаар яһала гэмгүйшье һаа, зарим шүлэгүүдтэнь гүйсэд эдеэшээгүй, бодомжолжо үзөөгүй бадагууд дайралдана. «Губшуурта ороһон омолидол, галзуурна, тэршэлнэ Байгал» гэһэн хоёр мүртэнь яашье үнэншэхөөр бэшэ. Иимэ жэжэшэг зэргэсүүлгын шалтагаанһаа Байгал далайн образ тодоор гаранагүй. Үгышье һаа «Долгидынь үнжэгэн илдамаар долёожо байтараа хаяаень юундэшьеб сухалдаад, олон тонным шидамаар наншажа эхилхэ хамаагүй» гэжэ бэшэхэдэнь ойлгогдоногүй. Хаанаһаа тиимэ «олон тонным шидам» олоо гээшэб? Ондоо юумэ хэрэглэхэ аргагүй байгаа гү? Илдамлажа байһаар гэнтэ сухалдашахань хайшаа юм? Үнэншэхөөр бэшэ.

Зорюута муу мүрнүүдыем ном сооһоом түүбэриижэ, шүүмжэлхые хүсөө гэжэ автор һанахадаашье болохо, Үгы, би тиимэ зорилго табяагүйб. Хэрбээ гол темээ нилээд удаан бодомжолжо шүлэгүүдэйнгээ удхые гүнзэгырүүлхые, уран найруулгыень һайжаруулхые о р о л д о о һаань, иимэ хөөрэлдөөн болохогүй бэлэй.

М. ОСОДОЕВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА
Телеграф Телефон Радио

ПРАГА

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй; ЧССР-эй правительствын мэдүүлгэ

ТАСС

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум. ЧССР-эй правительство аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсээд, КПЧ-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Густав Гусак толгойлогшотой Чехословакиин делегациин зүблөөн дээрэ хэһэн ажал ябуулгые һайшааба.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум, ЧССР-эй правительство оронойнго арад зоной һанал бодолые мэдүүлэн, Европын арадуудай ажабайдалдахи түүхэтэ хараа шэглэл болоһон зүблөөнэй дүнгүүдтэ үндэр сэгнэлтэ үгөө гээд тунхаглагдаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум, ЧССР-эй правительство зүблөөнэй тобшолол, дурадхалнуудые һайшааба. Юундэб гэхэдэ, эдэнь манай арадуудай, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада харюусана бшуу.

Социалис оронуудай удаан болзорой үүсхэл эдэбхиин, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ баталагдан абтаһан эб найрамдалта программын гол шухала зүйлнүүдэй нэгэнэй бодото дээрэә бэелһэндэнь сэдьхэлээ ханажа байһанаа КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум, ЧССР-эй правительство мэдүүлнэ. Энэнь уласхоорондын шахардуу байдал саашадань һуларуулха, энээниие тэхэришэгүйгөөр бэелүүлхэ хэрэгтэ үргэн ехэ арга боломжонуудые нээнэ.

Зүблөөн дээрэ туйлагдаһан дүнгүүд манай түбиин бүхы арадуудта, бүхы гүрэнүүдтэ, ехэ ба бага оронуудта, социалис ба социалис бэшэ оронуудта ашатай туһатай байна. Эдэнь ухаан бодолой илалта боложо, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда этигэл найдабариин үндэр хэмжээндэ гаража байһые элирхэйлнэ. Шахардуу байдалай һуларжа байһанай ашаар энэ туйлагдаха аргатай болоо.

Зүблөөнэй гол дүнгүүдые, тэрээндэ хабаадаһан гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаандаа баримталха зэргэтэй гол ёһонуудай декларациие залан сэхээр бэелүүлхэ шухала гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Энээнэй үндэһэ һуури дээрэ Еврпын гүрэнүүдтэ али алиндань ашатай туһатай политическэ, экономическэ харилсаан хүгжөөгдэхэ зэргэтэй.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай бата хубинь болохо, ленинскэ гадаадын политикын гол ёһонуудта үнэн сэхэ Чехословакиин Социалис Республика аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые шууд сэхээр бэелүүлхэ юм гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум, ЧССР-эй правительство мэдүүлнэ.

ДЕЛИ

Хани барисаанай һара

ТАСС

СССР-эй ба Индиин хоорондохи эб найрамдал, хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохо тухай договорто гар табигдаһаар дүрбэн жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэдхэг-Совет хани барисаанай һара августын 6-һаа Индидэ эхилбэ. Энэдхэг-совет соёлой бүлгэмэй, Эб найрамдалай ба һаналаа нэгэдэлгын бүхэиндиин эмхиин үүсхэлээр үнгэргэгдэжэ байгаа һарын үедэ митингнүүд, суглаанууд боложо, энэдхэг-совет харилсаа холбооной аша үрэ ехэтэй дүнгүүд тухай бүлгэмэй эдэбхитэд хөөрэхэ байна. Хоёр ороной арадуудай хани барисаан тухай хөөрэһэн выставкэнүүд ороной хэдэ хэдэн хото городуудта, һуурин тосхонуудта нээгдэхэ, совет фильмүүдые харалга эмхидхэгдэхэ юм.

Һарые үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха уряатайгаар энэдхэг-совет соёлой бүлгэмэй национальна Совет ороной түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдтэ хандаба. «Энэдхэг — совет договор энэдхэг-совет харилсаае хүгжөөлгэдэ шухала шата болохо байна, — гэжэ национальна Соведэй мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Франциин хэдэн мянган ажалшад Эйфелевэ башниин дэргэдэ, Марсова талмай дээрэ сугларна. Тэдэнэр забастовкодо гараһан хүдэлмэришэдэй эрилтые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлэә.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ; Эйфелевэ башниин дэргэдэ сугларһан олон ажалшадай митинг.

АФП-ТАСС-ай фото.

Бүхы түбинүүдһээ мэдээсэнэ

ВАРШАВА. «Ленин Польшын газар дээрэ. 1912 — 1914» — иимэ гаршагтай ном Польшын магазинуудай таг дээрэ табигдаба. Энэ ном Краковай литературна хэблэлээр гаргагдаа. Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн энэ ном Краковта, Поронинодо дэлхэйн пролетариадай вождиин байха үедэхи ажабайдал ба ажал ябуулга тухай хөөрэнэ.

БЕЛГРАД. Югославиин эгээл үндэр плотинатай «Мратине» гэжэ электростанциин барилгын һүүлшын кубометр бетон шудхагдаба. Черногоридохи Пиву гэжэ голые хүндэлэн хааһан энэ плотинын үндэрынь 220 метр.

ХАНОЙ. Вьетнамай Демократическа Республика ба Филиппинын Республика хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоһон тухай тусгаар мэдээсэгдэбэ.

БОНН. ФРГ-гэй олон үхибүүдтэй бүлэ бүхэнэй хүдэлжэ байһан хоёрдохи хүн бүхэн хэдэн жэлэй туршада амаралта абаха аргагүй болонхой. Баруун Германиин залуушуулай, гэр бүлын ба элүүрые хамгаалгын талаар министерство энээн тушаа мэдээсэл хэһэн байна.

НЬЮ-ЙОРК. Америкын Денвер хотын аэропортдо пассажирска «Боинг-727» маркын самолет ниидэхэ зуураа аюулда орожо унаа. Самолет ниидэлгын талмайһаа таһархатайгаа зэргэ газарта унаа. «Боингын» һүүл таһаршоо. Полициин мэдээсэһэнэй ёһоор, 124 пассажир болон экипажай 7 гэшүүдһээ нэгэниинишье үхөөгүй, 35 хүн гэмтэһэн байна.

БРАЗЗАВИЛЬ. Анголын сүлөөрэлгын национальна фронт гэдэг (ФНЛА) энэ жэлэй ноябрь һарада орондонь бэеэ даанхай байдал олгохо хэрэгые хойшо таталгада зорюулһан политика ябуулна. Луандһаа мэдээсэһэнэй ёһоор тус организациин хүтэлбэри Анголын саг зуурын правительстваһаа өөһэдынгөө түлөөлэгшэнэрые дуудан асарха гэһэн шиидхэбэри абаа.

(ТАСС).

Хархисуудта туһална

ЛИССАБОН. ТАСС-ай корреспондент Э. Ковалев дамжуулна: республикын президент Кошта Гомеш, премьер-министр Васку Гонсалвиш, оронойнь зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша Отеллу Сарайва Ди Карвалью гэгшэдһээ бүридэһэн Португалиин политическэ директори зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй бүлэг офицернүүдэй ябуулгые эрид шууд буруушааба.

Урдань гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан Мелу Антуниш гэгшээр толгойлогдоһон офицернүүдэй энэ заахай бүлэг «Жорнал нову» гэжэ газетэдэ нээмэл бэшэг толилжо, Португалиин мүнөөнэй правительствын политическэ хараа шугамда эсэргүү байһанаа мэдүүлбэ. Энэ бэшэгэй авторнууд бодото дээрээ Португалида хэгдэжэ байһан демократическа хубилалтануудые болюулха хүсэлэнтэй. Офицернүүдэй бүлэгэй энэ ябуулга Португалиин арадай аша туһада бэшэ, харин хархис хүсэнүүдтэ туһаламжа болохо гэжэ директори тэмдэглээ.

СУББОТНИК ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна болон комсомолой организацинуудай үүсхэлээр олоной хабаадалгатай субботник үнгэргэгдэбэ. Залуушуул ажахынгаа сабшалан дээрэ гаража, нэгэ үдэрэй туршада ехэхэн хүдэлмэри хээ.

Колхозой бухгалтериин, сомоной Соведэй залуу хүдэлмэрилэгшэд Социалис Ажалай Герой Е. П. Бутаковой тракторно-таряан ажалай бригадын сабшалан дээрэ ажаллаа. Комсомолшууд болон залуушуул үбһэ хуряалгын субботнигто ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тэдэнэр Хотогор гэжэ газарта байрлаһан В. Менжиковэй отарын хонидто ногоон тэжээл бэлэдхээ. Залуушуул нэгэ үдэрэй туршада 10 гектар үбһэ сабшаа.

Энэ отарын ахалагша хонишон, отделениие эрхилэгшэ Д. С. Баинов малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ ехэхэн туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө залуушуулда баяр хүргөө.

М. ГАЛСАНОВ.

ЗАЛУУ МЭРГЭЖЭЛТЭДТЭ—ДИПЛОМ

Үлаан-Үдын авиапредприятиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, үйлэдбэриин ветеранууд, залуу мэргэжэлтэд аэропортын клубта олоороо сугларба. Оронойнгоо элдэб городуудта эльгээгдэжэ, граждан авиациин тусхай училищинуудые дүүргэһэн залуу авиа-мэргэжэлтэдтэ диплом барюулгада зорюулагдаһан баярай үдэшэ эндэ болоо.

Авиапредприятиин командир Г. М. Пономаренко, парткомой секретарь М. С. Хамахаев, авиационно-техническэ баазын начальник Г. В. Халтанов, ажалай ветерануудай зүгһөө авиатехник-бригадир Д. С. Самбуев болон бусад залуу мэргэжэлтэдтэ хандажа, юрөөлэй үгэнүүдые хэлээ. Тэдэнэр бултадаа үйлэдбэриин онсо шэнжэ, авиапредприятиин коллективэй ёһо заншал тухай авиаторнуудай үмэнэ табигдаһан зорилгонууд тухай хөөрэжэ, үгөөд, авиа-мэргэжэлтын нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ, социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ хододоо ябахыень залуушуулда хүсөө.

Дипломуудые абаһан авиатехнигүүд Сергей Шигин, Виктор Миронов гэгшэд залуу мэргэжэлтэдэй үмэнэһөө харюугай үгэ хэлээ. Тэдэнэр оронойнгоо залуушуулда эсэгэ ёһоной анхарал хандуулжа байдагайнь түлөө парти, правительствода, авиапредприятиин командованида, һурган хүмүүжүүлэгшэдтээ үнэн сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргөөд, совет авиа-мэргэжэлтэдэй нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябахабди, аэрофлодой алдар солые хэзээдэшье хухалхагүйбди гэжэ авиапредприятиин хүтэлбэрилэгшэдые, аха нүхэдөө найдуулаа.

Энэ үдэшэ баярай оршон байдалда дипломуудые абаһан 20 залуушуул авиа-мэргэжэлтэдэй бүлэдэ нэмэжэ, ажабайдалай үргэн замда гараа.

И. ХРАПУНОВ.

АЯНШАЛГЫН ПУТЁВКООР ШАГНАГДАБА

Хоринн 24-дэхи СПТУ хүдөөгэй электрификациин электромонтернуудые, штукатуршад, шэрдэгшэдые, шулуушад, хабсарагшадые болон жолоошод, тракторист-машинистнуудые, электрогагнууршадые һурган гаргадаг юм.

Мүнөө үедэ эндэ 175 хүн һурана. Бүхы һурагшад гүрэнэй түгэс тэдхэмжэ дээрэ байдаг.

Дунда һургуули дүүргээд, тракторист-машинистын мэргэжэлдэ һурагшад 96 түхэриг, сэрэгэй албанһаа табигдагшад 75 түхэриг стипенди абадаг байха юм.

Тус СПТУ-гай дирекци болон партийна организаци курсантнуудые урмашуулхын тулада конкурс соносхоһон байгаа. Эрхимээр һураһан, жаяг журамтайгаар бэеэ абажа ябаһан хүнүүд аяншалгын түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаха ёһотой һэн. Мүнөө жэлдэ тракторист-машинист мэргэжэлдэ һурадаг Валерий Батомункуев нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгаржа, конкурсдо эрхимлэжэ гараа. Тэрэ түлөөһэгүй путёнкоор шагнагдажа, Корейн Арадай Демократическа республика ошохоор мордобо. Ерээдүйн тракторист нарата һайхан энэ орон соогуур айлшалха, үзэсхэлэнтэ газарнуудтайнь танилсаха байна .

Энээнэй урда тээ электромонтёрой мэргэжэлдэ һуража байһан Михаил Белобородов Крымэй «Алушта» гэжэ курортдо түлөөһэгүй путёвкоор амараад бусаһан юм. Энэ СПТУ-гай курсант Сергей Доржиев мүн лэ иимэ путёвкоор Эхэ оронойнгоо ниислэл — Москвагаар айлшалһан байгаа. Эндэ ерээд байхадаа, Тэрэ Илалтын тугай дэргэдэ фото-зурагаа абхуулаа һэн.

Түлөөһэгүй путёнкоор шагнагдаха золдо хүртэһэн курсантнууд Анаагай совхозой Анаа-Үртөө нютагта ажаһуудаг малшадай хүбүүд болоно. Валериин эхэ Должон Батомункуева хонишоноор, Серёжын эсэгэ Дамба Доржиев мал харууһалагшаар ажалладаг.

Холын орон нютагуудаар аяншалжа, таатай зохидоор амарһан курсантнуудай парти, правительствынгаа анхарал оролдолгодо харюу болгон бүри һайнаар һураха байһандань лаб этигэмээр.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Агта хүлэгүүдэй амыень таталан
Талын уужамда табилуулхада гоёл!
П. БУРМАКИНАЙ фотоэтюд.

СПОРТЫН ҺОНИН

ЛВРЗ-гэй «ЛОКОМОТИВ» ЭРХИМЛЭНЭ

СПОРТЫН клубуудай командануудай дунда футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй хоёрдохи дүхэригэй нааданууд БурАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ болобо.

Түрүүшынь нааданда транспортын «Локомотив» «Вымпелтэй» уулзахадаа, һураггүй булюу байжа, 7:3 тоотойгоор шүүгээ, Удаань локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай футболистнууд Закаменск хотын «Металлургтай» наадаба. ЛВРЗ-гэй спортсменүүд 6:1 тоотойгоор шүүжэ, 22 очко абаад, мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр нэгэшье очко алдаагүй.

Улаан-Үдын авиационно заводой «Забайкалец», мүн транспортын «Локомотив» тус тустаа 16 очкотой болоод, удаадахи һууринуудые эзэлнэ.

«СПАРТАГАИ» ШАНДА ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ

Физкультурнигуудай бүхэсоюзна үдэртэ зорюулагдажа, һур харбалгаар «Спартак» бүлгэмэй областной Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө нээмэл мүрысөөн үсэгэлдэр Улаан-Үдэ хотын «Динамо» стадион дээрэ нээгдэбэ.

Энэ жэлдэ командаараа Буряадай АССР-эй чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн «Спартагай» суглуулагдамал командын гэшүүд — СССР-эй спортын мастернууд Екатерина Семенова, Дашинима Эрдынеев, Эрдэн Санжиев, Виктор Игумнов спортын мастерта кандидат Вячеслав Гуров болон бусадһаа гадна, «Труд», «Буревестник», «Урожай» бүлгэмүүдэй түрүү бэрхэ һур харбагшад, мүн Шэтын «Спартагай» түлөөлэгшэд мүрысөөндэ хабаадана.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,

СОЁЛОЙ ҺОНИН

БАРИЛГАШАДТА КОНЦЕРТ

Манай аймагай соёлой байшангай агиткультбригада БАМ-ай барилгашадта ошожо, концерт табиба. Лектор, врачнууд, библиотекарь, ажалшадай хэрэглэмжэ хангагшад, уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад энэ бригадада оролсоно.

Агиткультбригадын гэшүүд 146-дахи, 140-дэхи оньһожоруулагдаһан колоннонуудай 66-дахи километртэ, 54-дэхи километртэ хүдэлжэ байһан барилгашадта ошожо, лекци, хөөрэлдөө үнгэргөө, концерт табяа. Врачнууд, парикмахернууд, оёдолшод барилгашадай бэе үзэһэн, захил абаһан, эдэнэрые хангаһан байна. Мүн Улюнханай соёлой байшанда концерт табяа.

М. БОРХОНОВ,
КПСС-эй Хурамхаанай райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

ДУУНУУДАЙ СОГСОЛБОРИ

Республикын мэдээжэ композитор, Россин Федерациин искусствын габьяата ажал ябуулагша Жигжит Абидуевич Батуевай зохёоһон дуунуудай согсолбори Буряадай номой хэблэлээр гаргагдажа, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ оробо. Композиторай 60 наһанай ойдо зорюулагдаһан энэ номынь «Жаргал» гээд нэрлэгдэнхэй.

Буряадай поэдүүд Дамба Жалсараев, Цэрэн Галанов, Николай Дамдинов болон бусадай шүлэгүүд дээрэ зохёогдоһон дуунууд энэ согсолборидо оруулагдаһан байна. «Жаргал» гэһэн согсолбори соо манай Коммунис парти, багша Ленин, түрэл Буряад орон тухай олон дуунууд хэблэгдэбэ.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй, агитбригаданудай, илангаяа хүдөөгэй соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ябуулгада энэ номой ехэ туһатай байхань дамжаггүй.

Манай корр.

СТУДЕНТНЭРЭЙ ДУУН

Буряадай залуу композитор Юрий Ирдынеевэй хүтэлбэри доро хүгжэмэй училищиин бүлэг студентнэр Хэжэнгын голой нютагуудаар айлшалжа, үбһэшэд, малшадые соёлой талаар хангана. Тэдэнэр Буряадай композиторнуудай дуунуудые ирагуу һайханаар хангюурдажа, олоной магтаалда хүртэбэ.

Дуушад Солбон Бадмаев, Баярма Будаева, Будацырен Батомункуев гэгшэдэй сценэ дээрэ гаража ерэхэдэнь харагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Мүн Балдандоржо Бадмаев совет, буряад поэдүүдэй шүлэгүүдые уран хурсаар уншажа, сугларагшадай һонирхол татана.

Тэдэнэр мүнөө Чисаанын, Загаһатын, Худанай, «Первомайский» совхозуудта айлшалжа, үбһэшэд, малшадта концерт наада харуулаад байна.

Г. МАНКЕТОВ,
Хэжэнгэ.

АМАРАГШАДТА АЙЛШАЛНА

Ниловкын соёлой байшангай дэргэдэхи уран һайханай коллектив эндэ амарагшадта ходо концерт наада харуулжа байдаг юм. Соёлшод шэнэ программатай концерт бэлдэжэ, 1 час 45 минутын туршада амарагшадай үмэнэ наада табяа.

Эди шэди харуулга, ород, буряад арадуудай дуун, хатар, шог ёгто рассказууд репертуартань ороно. «С концертом по Кавказу» гэһэн сценкэ харагшадай һонирхол татажа, хүнүүдые ехээр энеэлгэһэн байна. Соёлой байшангай директор Д. В. Панкулин, уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ И. М. Агсенов гэгшэд энэ сценкые шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, сугларагшадай зүгһөө магтаалда хүртөө. Тиихэдэ хүгжэмшэд В. Соловьёв, В. Хлепалов, С. Кузьмин гэгшэд ирагуу аялгатай хүгжэмөөр концертээ шэмэглэн гоёоно.

Л. ТАПХАЕВ.
Түнхэн.

АСУУДАЛ—ХАРЮУГАЙ ҮДЭШЭ

Каландаришвилиин, Кировэй, Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэнүүдтэ оршодог агит-талмай дээрэ хүмүүжүүлхы хүдэлмэри ажаһуугшадай дунда эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ. Түрэл городоо болбосон түхэлтэй болгохо, социалис хуулиин дүрим сахиха, архидаха, ниитын гурим хазагайруулха ябадалтай тэмсэхэ тухай хөөрэлдөөн, лекци, суглаан ходо болоно. Илангаяа Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсын 25-дахи байшангай дэргэдэхи агит-талмай дээрэ иимэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Долоон хоногой понедельник бүхэндэ ажаһуугшадай дунда хүмүүжүүлхы удхатай хэмжээ ябуулга үнгэргэгдэнэ.

Асуудал харюугай үдэшэ энэ талмай дээрэ үнгэргэгдөө. «Виадук» гэжэ микрорайондо ажаһуудаг 150 гаран хүн эндэ сугларaa. КПСС-эй горкомой секретарь С. В. Ангапов горсоведэй түрүүлэгшын орлогшо Г. И. Мульченко, 2-дохи гэр байрын управлениин эрхилэгшэ Ю. В. Вершинин гэгшэд сугларагшадай һонирхоһон асуудалнуудта харюунуудые үгөө. Ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха предприятинуудай барилга, худалдаа наймаан, һургуули болон хүүгэдэй саадуудай барилга тухай 20 гаран асуудалда харюу үгтөө.

Үдэшын түгэсхэлдэ «Семь невест ефрейтора Збруева» гэһэн уран һайханай фильм харуулагдаһан байна.

Д. КОЛМАКОВ.

Гоё һайхан байгаалитай Прибайкалиин аймагай Кома тосхонһоо холо бэшэ Итанца голой эрье дээрэ Сэлэнгын хилмэ болон омоли үсхэбэрилдэг шэнэ завод нэгэ хоёр жэлэй үнгэрхэдэ ашаглагдаад байха юм. Ерээдүйн энэ завод ашаглалгада үгтөөд байхадаа жэлдээ 1 миллиард 200 миллион түрьһэ абадаг болохо. Заводой түрүүшын ээлжээн 1977 ондо ашаглалгада үгтэхэ болоно. Тэрэнэй барилгада 1 миллион 400 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдаха байна.

Эндэ ажаллаха хүнүүдтэ ажаһуудалай таатай зохид эрхэ байдал олгохын тулада дүрбэ болон арбан хоёр айлай байха болбосон түхэлтэй байшан гэрнүүд, столово-магазин, хүүгэдэй саад, котельнэ баригдаха ёһотой. Тэдэнэй зариманиинь мүнөө баригдажа дүүрэнхэй, нүгөөдүүлынь баригдажа байна.

«Байкалрыбтрестын» 6-дахи ПМК-гай Сэлэнгын барилгын участогай коллектив эндэ барилга хэнэ. Мастернууд Яков Александрович Гальперин, Ирина Константиновна Забегалина гэгшэд барилгашадай коллективые хүтэлбэрилнэ, хүдэлмэриень хинан шалгана.

— Ажалша бэрхэ хүнүүд бригадануудта шэлэгдэн абтаа. Барилгын материалнуудай ходо дуталдадаггүй һаань, үшөөшье ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байгаа. Тиигэбэшье барилгашад оролдосотой һайнаар ажаллана, — гээд мастернууд хэлэнэ.

Үнэхөөрөөшье, Иван Терентьевич Неизвестных гэгшын хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай бригада һара бүхэнэйнгээ даабарине 110—120 процент дүүргэнэ.

ЗАВОДОЙ ҺУУРИ ТАБИГДАА

Бригадир өөрөө «1973 ба 1974 онуудай социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгтэ хүртэһэн байна. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадалсажа, «Улаан Одон» орденоор, «Дайшалхы шэн габьяагай түлөө» медаляар шагнагданхай. Бригадир ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, нютагай комитедэй түрүүлэгшээр һунгагдаа.

Коммунист Федор Николаевич Мелентьевэй даадаг комплексно бригада эрхимүүдэй нэгэн гэжэ тоологдоно. Тус бригада газар малтаха, бетон шудхаха, дэбдихэ, штукатурдаха хүдэлмэри һайн шанартайгаар, болоһоонь урид дүүргэнэ.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада бригадын гэшүүд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, эдэ үдэрнүүдтэ габшагай һайнаар ажаллана. Шулуушад Н. А. Родионов, В. С. Соловьев, комсомол Г. Черняев болон бусад үдэр бүриингөө нормо үлүүгээр дүүргэнэ.

М. СУТУРИН.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Заводой баригдажа байһан байшан. 2. Бригадир Ф. Мелентьев ажалдаа.

Авторай фото.

ХҮН БА БАЙГААЛИ
ХОРОТО ДУҺАЛ ДАЛАЙДА ХҮРЭНЭГҮЙ

Эгээл элбэг, тунгалаг сэбэр уһаараа дэлхэйдэ суутай Байгал далайе арюун һайхан зандань байлгажа, аша баялигыень арьбадхан, һайнаар хэрэглэхэ гээшэ гүрэн түрын удха шанартай зорилго болоно. Тиин Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадые баригшад, мүнөө ашаглан хүдэлгэжэ байгшад далайн уһые үйлэдбэриин угаадаһаар бузарлахагүйн тулада арюудхалгын түхеэрэлгэнүүдтэ хүсэ зөөри гамнаагүй, эрдэм техникын эди шэди гүйсэд хэрэглэхые оролдоо, оролдоношье. Уһа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдые барилгада 23 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Картон үйлэдбэрилгэһээ гараһан муухай (харахада үдхэн, хүрин үнгэтэй, үнэртэй) уһые биологическа, химическэ болон бусад аргаар сэбэрлэхэ һүүлэй үеын тон нарин заабари онол, техникэ ашаглагдана.

Тэрэнэйнь аша туһаар мүнөө комбинадай үйлэдбэридэ хэрэглэгдээд гараһан уһан сэбэрлэгдээд байхадаа үнгөөрөө тунгалаг, уухада—умда харяамаар. Энэ хабар омолиин жараахайнуудай голнуудые уруудажа, далайдаа оролгоноорнь комбинадһаа табигдаһан уһан соогуур гаргаад үзөө, нэгэшье жараахай хосороогүй байха юм.

Тиибэ яабашье, ЦКК-н үйлэдбэриһөө Байгал руу ородог уһанай шанар хэдэн лабораторинуудаар наар, саг бүхэндэ шалгагдана. Гадна, иигээд Байгалай суута омолиин түрьһэ хаяхын тулада далайн шадар һүрэглэжэ, голнуудые үгсэхэ үеэрнь, дүшэн хоногой туршада үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн уһан далай руу оруулагдахагүй, харин комбинадта дүтэ шадар хеэрэгдэһэн хэмэл сөөрэм һаяар ашаглагдаха юм, гэжэ комбинадай уһа сэбэрлэлгын комплексын начальник нүхэр Н. Ф. Кришмантай уулзажа, ажахыень харуулжа ябахадаа хөөрөө һэн.

Ц. ДУГАРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 10-һаа 17 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Һанал бодолнууд» — фильм-концерт. 10.25 — Спортын һонин. 10.35 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Орлёнок» телестудиин юнкорнуудай уулзалга. 15.00 — «Мүнөөдэр—барилгашадай үдэр» (үнгэтэ). 15.15 — «Таанадта, барилгашадта». Хүгжэмтэ программа. 16.05 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». (үнгэтэ). 17.05 — «Кино болгон буулгагдаһан уран зохёолнууд». «Мексиканец» — уран һайханай фильм. 18.30 — «Время». 19.00 — Забһарлалга. 19.25 —«Москвагай концертын залнуудаар». 20.25 — «Хүдөөгэй час». «Эгээл дурасхаалта хэрэг тухай» — телевизионно документальна фильм (үнгэтэ). 22.15 — «Право на прыжок» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 11.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Үхибүүдтэ — «Во саду ли, в огороде». 19.30 — «Талын галнууд» — телевизионно журнал (буряадаар), 20.10— «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». 20.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.50 — «Хамта нүхэсэнэбди, мүрысэнэбди». Шэтын телевидениин программа. 21.30 — Композитор Жигжит Батуевай зохёолнуудта зорюулагдаһан хүгжэмтэ дамжуулга

ВТОРНИК, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.50 — Социалис оронуудай телевидениин документальна фильмүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 11.35 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 11.50 — «Манай саад (үнгэтэ). 12.20 — А. Твардовскиин зохёолнууд. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 «Үхибүүдтэ — фильм». «Ханилан нүхэсэһэн басагамни»— уран һайханай фильм. 14.20 — Спортын һонин (үнгэтэ). 14.35 — «Табан жэлые — уридшалан». 15.20 — «Кречинскиин хурим» — ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Бага театрай фильм-зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха. 17.50 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 18.00—«Уласхоорондын шэгжэлэл» (буряадаар), 18.20 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 18.30 — «Время». 19.00 — «Подпоручик Киже» — фильм-балет (үнгэтэ). 19.45 — «Мастер Снетков» — телеочерк 20.00 — Спортын һонин (үнгэтэ). 20.15 — «Табан жэлые — уридшалан!» Украинын КП-гэй Киевэй горкомой нэгэдэхи секретарь А. П. Ботвин дамжуулгада хабаадалсаха. 21.00 — «Кречинкиин хурим» — фильм-зүжэг. 23, 30 — «Шатарай һургуули» 24.00— «Время». 00.30 — Забһарлалга. 00.40 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Киев) — «Черноморец», Киевһээ дамжуулга хэгдэхэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.00 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Энээниие хэншье мэдэхэ ёһотой». 18.50 — Буряад литература.

СРЕДА, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита», 10.50 — Актуан де Сент-Экзюпери. «Маленький принц». 11.30 — «Ухаалан зохёогшо» — Тележурнал. 12.00—Документальна фильмүүд харуулагдаха. 12.35 — «Зураг бүхэндэ — наран» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин 13.00 — «Үхибүүдтэ фильм». «Холын тамаралгада» — уран һайханай фильм. 14.30 — Футбол, «Динамо» (Киев) — «Черноморец». 15.15 — «Милициин сержант» — уран һайханай телевизионно фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха (1-дэхи сери, үнгэтэ), 16.20 «Мүнөөнэй эрдэм наука». 16.50 — Совет Литвагай 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дуу, хатарай һайндэр (үнгэтэ). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — Стахановска хүдэлөөнэй 40 жэлэй ойдо. «Халаан» — телеочерк. 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Ургаса-75», 19.35 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.35 — «Амиһанайнь баатаршалга» — телеочерк (үнгэтэ). 19.50 — Футбол. «Динамо» (Киев)— «Черноморец». 20.35 — «Милициин сержант» (1-дэхи сери). 21.40 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 22.10 — Совет Литвагай ойдо зорюулагдаһан дуу, хатарай һайндэр. 23.15 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 23.25 — Нэгэ концерт тушаа хөөрөөн гү, али Бетховеной һүүлшын соната» — телевизионно фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Наадалши, баяамни» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.35 — «Горн» — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 20.35 — «Бидэнэр харгы баринабди» гэһэн дамжуулга. 21.05 — Телевизионно һонин.

ЧЕТВЕРГ, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита», 10.50 — Ленинэй образ мүнөөнэй совет литературада. 11.50 — «Хүхюу онтохонууд» (үнгэтэ). 12.05 — Футбол. «Арарат» (Ереван) — «Спартак». 12.50 —Шэнэ һонин. 13.00—«Залхуу Неохоткин яажа хүдэлмэришэ болооб» — мульт-фильм. 13.10 — «Үхибүүдтэ — фильм. «Волшебник» — уран һайханай фильм 14.30 «Газар дэлхэйн залуушуул» (үнгэтэ). 15.00 — «БАМ — эрэлхэг зоригой зам». Нэгэдэхи дамжуулга (үнгэтэ) 15.30 — «Милициин сержант» (2-дохи сери). 16.35 — И. Андронников, «Воспоминание о Большом зале»—фильм-концерт. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Спортлото» наадалга. 18.15 — «Горнянка» — М. Кажлаевай баледһээ сюитэ (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Социалис оронууд» — хөөрөөн (буряадаар), 19.20 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.30 — «Газар дэлхэйн залуушуул». 20.00 — «БАМ — эрэлхэг зоригой зам». Нэгэдэхи дамжуулга. 20.30 — «Милициин сержант» (2-дохи сери). 21.35 — Футбол. «Арарат» (Ереван) — «Спартак» 22.20 — «Воспоминание о Большом зале» — фильм-концерт. 23.35 — «Хатарай зал» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ПЯТНИЦА, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35 — «Арһан бүмбэгэ» гэжэ клубай шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн. Эдир футболистнуудай бүхэсоюзна мүрысөө нээлгэ (үнгэтэ). 11.35 — «Ород хэлэн». 12.20 — «Шамда эдиршүүл». Һурагшад—Илалтын тугай дэргэдэ. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Без страха и упрека» — уран һайханай фильм. 14.20 — «Эрдэмтэдэ үгэ үгтэнэ». 14.35 — Искусствын уран бэлигтэй концерт. 15.15 — «БАМ — эрэлхэг зоригой зам». Хоёрдохи дамжуулга (үнгэтэ). 15.45 — «Милициин сержант» (3-дахи сери). 16.50 — Опереттын артистнарай концерт (үнгэтэ). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Һолонго гэжэ телевизионно программануудай уласхоорондын фестиваль. Испани (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — Эрдэмтэдэ үгэ үгтэнэ». Социалис Ажалай Герой, академик Н. В. Цицин үгэ хэлэхэ.

Улаан-Үдэ. 19.15 — «Табан жэл. Түгэсхэхы жэл». 19.45 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.55 — «БАМ — эрэлхэг зоригой зам». Хоёрдохи дамжуулга. 20.25 — «Милициин сержант» (3-дахи сери). 21.30 — Опереттын артистнарай концерт. 22.30 — Уран зохёолой уншалга. Я. Гашек. «Рассказы». 23.00 — «Бахор» ансамбль хатарна» — фильм-концерт түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.15 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт.

Улаан-Үдэ. 19.55 — «Бидэнэр ба манай хото» гэһэн дамжуулга. 20.15 — «Факел». СССР-эй Агаарай Флодой Үдэртэ зорюулагдаһан дамжуулга. 20.55 — Телевизионно һонин.

СУББОТО. 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35 — «Даргомыжскиин романснууд» — фильм-концерт түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 11.15 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Онтохон шэнги болоһон гайхалтай ушар» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 12.20 — «Прага соогуур аяншалнаб» — фильм-концерт (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Үхибүүдтэ ангай гүлгэд тухай». 13.30 — «Таанадта, түрэлхидтэ». 14.00 — «Элүүр энхэ байлга». — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 14.30 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 15.00 — Уран зохёод уншалга. А. Блок. «Лирикэ». 15.20 — «Очевидное — невероятное»(үнгэтэ). 16.20 — «Печериной журналай хуудаһанууд». М. Ю. Лермонтовэй «Манай үеын герой» гэжэ романаар найруулагдаһан телевизионно зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Хоёр Анна» — концерт. Анна Герман дуулана. 18.30 — «Время». 19.00 — «Цыркын галнууд». 19.40 — «Уран зураашад тухай хөөрэлдөөнүүд». «Рембрандтын офортнууд» (үнгэтэ). 20.10 — «Т. Докшицер наадана» — фильм-концерт түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 20.30 — «Анна Егоровагай хүшэр жаргал» — телеочерк. 21.00 — «В мертвой петле» — уран һайханай фильм. 22.20 — «Похождения Чичикова» — мульт-фильмнүүд ехэшүүлдэ харуулагдаха (үнгэтэ). 22.45 — «Артлото» — эстрадын программа (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35 — «Мүнөөдэр — СССР-эй Агаарай Флодой Үдэр». Граждан авиациин министр Б. П. Бугаевтай хөөрэлдөөн (үнгэтэ). 10.50 — Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 11.20 — «Тамаралгаар Европын кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн, Эрэшүүл (үнгэтэ). 11.35 — Советскэ Союзай Герой, ВВС-гэй ахамад командалагша, авиациин ахамад маршал П. С. Кутаховай үгэ хэлэлгэ (үнгэтэ). 11.50 — «Совет ороной үхибүүд». «Харгы замай эхин» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 15.00 — Хүнгэн атлетикээр Европын кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. Францһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 15.45 — Уласхоорондын һонин. (үнгэтэ) 16.45 — «Путешествие миссис Шелтон» — уран һайханай телевизионно фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 18.30 — «Время» 19.00 — В. А. Моцарт. «Квартет фа мажор» (үнгэтэ). 19.10 — «Мартагдашагүй кинолентэнүүд». «Истребители» — уран һайханай фильм. 20.50 — «Хүдөөгэй час». 21.50 — СССР-эй Агаарай Флодой Үдэртэ зорюулагдаһан концерт (үнгэтэ). 23.20 — Забһарлалга. 23.30 — «Угалзанууд» (үнгэтэ). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Улаан тугаа алдахагүй» — интервью. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: В. Багониной статья. И. Осповагай статья. Түрэл орондоо торнай.

Гурбадахи хуудаһанда: О. Куницынэй статья. Редакцида болоһон уулзалга.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Дэлхэйн оронуудай һонинууд. Нютаг нютагай һонинууд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 33. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-..., зам. редактора — 2-68-..., зам. редактора — 2-62-..., отв. секретаря — 2-50-..., секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-36-..., промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинописное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров Бур АССР Н-03607. Заказ № ...